

O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI
MILLIY QURULTAYI
KONUNCHILIK VA HUKUK-TARTIBOT UCHUN!
INV. M

Поётмга

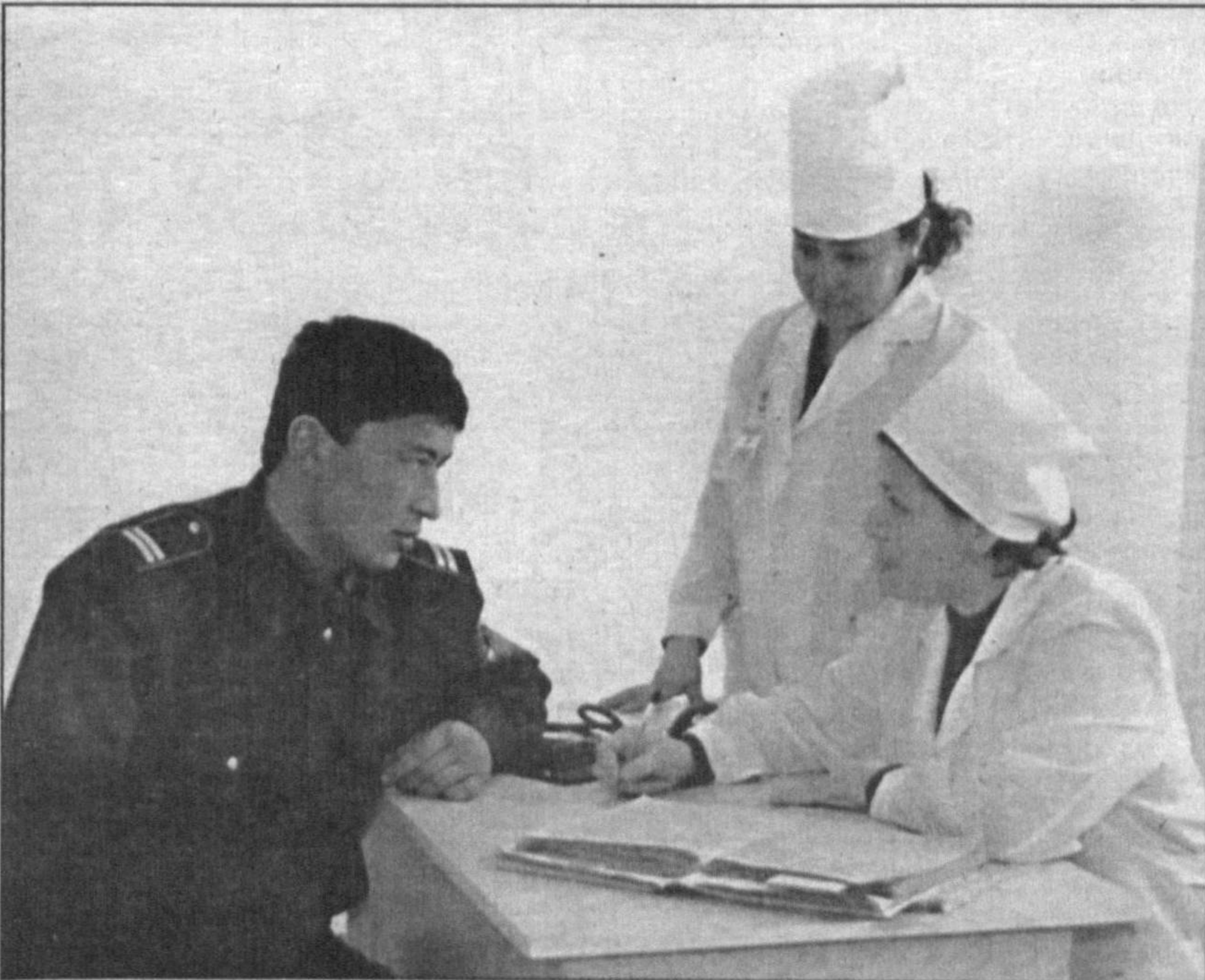
ГАЗЕТА 1930 ЙИЛ 12 МАЙДАН ЧИКА БОШЛАГАН • Ўзбекистон Республикаси ИИВ нашри • 2005 йил 24 февраль, пайшанба • 8 (3589)-сон

Наманган вилояти ички ишлар бошқармаси тиббиёт бўлими поликлиникасида ички ишлар ходимлари, уларнинг оила аъзолари ҳамда пенсионерларга хизмат кўрсатилади.

Юртбошимиз томонидан 2005 йил Сихат-саломатлик йили деб эълон қилиниши шифокорлар зиммасига янада юксак масъулият юклади. Ана шу масъулиятни ҳис қилган жамоа касалликни даволашдан кўра, унинг олдини олган афзал, деган иборага асосан шахсий таркиб ўртасида профилактик тиббий кўрикни бошлаб юборди. Бундан кўзланган мақсад, ходимларнинг соғлом турмуш тарзи, санитария-гигиена талабларига муносабатини кучайтириш, касалликларни аниқлаб, вақтида даволашдан иборат.

ТИББИЙ ХИЗМАТ ЯХШИЛАНМОҚДА

Меҳнат самарадорлигини ошириш, айниқса, тинчлик-осойишталикни сақлашда саломатликнинг аҳамияти беқиёс. Шунинг эътиборига олиб, тиббий хизмат сифатини яхшилаш учун кенг кўламдаги ишлар амалга оширилди.

Жамоа ўз олдига қўйган вазифалардан бири, беморларнинг уйларида бориб хизмат кўрсатиш, лозим бўлса, республика Физиотерапия шифохонасида уларнинг саломатлигини тиклаш учун шароит яратишдир. Ҳар бир шифокор ўз устида ишлаши, тажриба ва маҳорат эгаллаб бориши ҳам диққат марказида.

Суратларда: поликлиника шифокори Гуломжон Абдулаҳатов ва ҳамшира Машҳура Рустамовалар (юқорида) рентген натижалари билан танишмоқда; шифокор-терапевт Салима Абдурахмонова (унда) ҳамда ҳамшира Муборак Қодировалар ходимни кўриқдан ўтказишяпти.

Фурқат МАМАЖОНОВ олган суратлар.

УШБУ СОНДА:

ДУНЁ ҲАФТА ИЧИДА

3

АКСИЛТЕРРОР ФАОЛИЯТДАГИ АМАЛИЙ ЧОРАЛАР

5

«ЮРТ ФАРОВОНЛИГИЮ, ФАРЗАНДАР КАМОЛИНИ КЎЗЛАДИМ»

7

ЎЗ УЙИМ – ЎЛАН ТЎШАГИМ...

21

ОНАМ ҚАЙТИБ КЕЛГАН КУН

23

Ҳикмат излаганга ҳикматдир дунё
Ҳақиқий шифо дардни олишда эмас,
меҳрни беришдадир.

UCHINCHI OLAM

HAYRATOMUZ VOQEALAR, BOLAJONLAR SAHIFASI, MUNAJJIMLAR BASHORATI, SKANVORD VA KROSSVORDLAR, HAJVIYA, XANDALAR, SPORT YANGILIKLARI, INTERNET XABARLARI.

МИЛИЦИЯ ТАЯНЧ ПУНКТЛАРИ ЗАМОНАВИЙЛАШАДИ

Қашқадарё вилояти ҳокимлиги мажлислар залида воҳада замонавий усулда жиҳозланган милиция таянч пунктларини куриш ва бу борада амалга ошириш зарур бўлган ишлар юзасидан йиғилиш бўлиб ўтди. Унда шахар, туман ҳокимларининг ўринбосарлари, ташкилот, муассасалар раҳбарлари, ҳуқуқ-тартибот идоралари ва ўзини-ўзи бошқариш органларининг вакиллари иштирок этдилар.

Йиғилишда вилоят ИИБ бошлигининг ўринбосари, полковник О. Эшқобиловнинг ахбороти тингланди. Нотиқ ўз сўзида вилоятдаги шахар ва туманларда замонавий милиция таянч пунктлари куриш учун жойлар ажратилиб, қурилатган МТПлар ва уларни

тўлиқ жиҳозлаш борасидаги саъй-ҳаракатлар ҳақида гапирди. Ҳозирги кунга қадар вилоятда 185 та милиция таянч пунктлари фойдаланишга топширилди. Бу эса ўз навбатида қатор муаммоларни бартараф этиш, ҳар қандай ҳуқуқбузарлик ва жиноятлар-

нинг олдини олиш ҳамда унга қарши курашишда ўз самарасини бермоқда. Уларнинг кўпида ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказиш учун замонавий усулда жиҳозланган спорт заллари, тўгараклар фаолият кўрсатаётир.

Тадбирда "2005-2007 йилларга мўлжалланган янги МТП спорт майдончалари ва иншоотлари куриш дастури"ни ишлаб чиқиш зарурлиги қайд этилди.

Йиғилишда вилоят ИИБ бошлиги, полковник В. Ходжаев иштирок этди.

Баҳодир ЭРГАШЕВ,
лейтенант.

ИЖОДИЙ УЧРАШУВ

Хоразм вилояти ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлими ходимлари ишда яхши натижаларга эришиш учун қатор тадбирларни амалга оширмоқдалар. Жамоада нафақат хизмат самарадорлигига эришиш, балки шахсий таркибнинг маънавий онгини ошириш, сиёсий билимини юксалтириш борасида ҳам қатор ибратли ишлар қилиняпти.

Бўлимда ўтказилаётган Маърифат дарсларига етук олимлар, санъаткорлар, шифокорлар, ишлаб чиқариш илғорларини таклиф этиш аънамага айланган. Навбатдаги учрашувга республика Ички ишлар вазирлиги Бирлашган таҳририяти ва вилоят ички ишлар бошқармасининг "Осойишталик учун" газеталари таҳририяти ходимлари ташриф буюришди. Улар жамоаларнинг ўз олдига қўйган вазифалари, бўлимда хизмат қилаётган ижодкор ходимлар билан ҳамкорликни янада яхшилаш борасида фикр юритишди.

Учрашувда вилоят ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлими бошлиги, подполковник Ҳожиқурбон Йўлдошев иштирок этди.

Ўз мухбиримиз.

ИЛМГА ТАШНА ҚАЛБЛАР

Ёшларнинг Ўзбекистон Республикаси ИИБ Академияси ва ИИБ билим юрларида ўқиш истаги йилдан-йилга ортомқда, — дейди Тўртқўл тумани ИИБ бошлиги ўринбосари, капитан Бахтиёр Ўтепов. — Уларга ўқиш учун ҳужжат топшириш бўйича етарли маълумотлар берилиб, жисмоний ва руҳий тайёргарликлари синовдан ўтказилмоқда.

Ёшларнинг шарафли ва машаққатли касбни эгаллашга бўлган интилишлари, олдиларига қўйган мақсадларининг қатъийлиги албатта, бизни қувонтиради.

Айни пайтда бўлим шахсий таркибининг жисмоний ва жанговар тайёргарлигини янада яхшилаш борасидаги чора-тадбирларимиздан ташқари илмга ташна ёшлар билан суҳбатлар ўтказиб, амалий ёрдам бермоқдамиз. Зеро, издошларимиз тақдирига масъулият билан қараш асосий бурчимиздир.

Дурдибой ХУДОЙШУКУРОВ.

Суратда: капитан Бахтиёр Ўтепов Ички ишлар вазирлиги тизимидаги ўқув юртига кириш истагида бўлган йигит билан суҳбатлашмоқда.

Муаллиф олган сурат.

НАЗОРАТ КУЧАЙТИРИЛМОҚДА

Республика Вазирлар Маҳкамасининг "Жисмоний шахслар томонидан Ўзбекистон Республикаси ҳудудига товарлар олиб келинишини тартибга солиш тўғрисида"ги Қарори бўйича Жиззах вилояти ички ишлар идоралари ходимлари томонидан муайян ишлар амалга оширилмоқда. Бошқарма раҳбарияти ишлаб чиққан режага асосан, вилоятнинг чегара туманларидаги постларнинг фаолияти такомиллаштирилди. Вилоят ИИБ ЖК ва ТҚКБ, ППХ ва ЖТСБ, ЙХХБ ходимларидан иборат гуруҳнинг баҳамжихат ишлаши ўз самарасини бермоқда. Республикамиз ҳудудига ноқонуний йўллар билан товар-моддий бойликларининг кириб келиши ёки олиб чиқилиши ҳолатлари аниқланиб, тегишли чоралар кўриляпти. Назорат ишларини олиб боришда махсус ўргатилган хизмат итларидан ҳам фойдаланилмоқда.

Масалан, "Бунёд-95" ЙПХ масканида Д. Казимов бошқарувидаги "ИКАРУС-250" русумли автобус текшириб кўрилди. Унинг салони ва юкхонасидан ургутлик 8 нафар фуқарога тегишли, хорижда ишлаб чиқарилган, ҳужжатсиз умумий қиймати 2 млн. 99 минг

800 сўмлик турли кийим-кечаклар чиқди. Шунингдек, юк эгалари бўлмаган жами 24 млн. 810 минг сўмлик қонунга зид равишда юртимизга олиб келинаётган бошқа саноат моллари ҳам аниқланди. Мавжуд 27 млн. 109 минг 800 сўмлик товарларнинг барчаси далилий ашё сифатида расмийлаштирилиб, давлат фойдасига мусодара қилинди.

Таҳлиллар шуни кўрсатадики, ноқонуний товарлар сирасида спиртли ичимликлар салмоқли ўрин эгаллайди. Бу ҳеч кимни бефарқ қолдирмаслиги керак. Олиб келинаётган спиртли ичимликларнинг деярли ҳаммаси, қўлбола цехларда тайёрланган ва сохта ёрликлар ёпиштирилган, энг аянчлиси, инсон саломатлигига зарар келтирадиганлардир. Шу боис ҳам вилоят ички ишлар ходимлари айниқса, озиқ-овқат моллари, спиртли ичимликларнинг республикамиз ҳудудига кириб келишига қарши қаттиқ курашишяпти.

Ўтказилаётган тадбирлар мобайнида инсон саломатлигига салбий таъсир этиши мумкин бўлгани ёхуд истеъмолга яроқсиз маҳсулотлар аниқланыпти. Жумладан, Тошкент-Термиз йўли бўйлаб ҳаракатланаётган О. Мустафо ўзининг

"Нексия" автомашинасида Қозоғистонда ишлаб чиқарилган, инсон соғлиги учун хавфли бўлган 580 литр этил спирти олиб кетаётган экан. Унинг мақсади маҳсулотни Самарқанд шаҳрида пуллаш эканлиги аён бўлди. И. Умарқулов бошқарувидаги "Нексия" тўхтатилганда эса, пойариклик йўловчи С. Бойқобилова 465 литр этил спиртини қонунга хилоф равишда қўшни республикадан олиб келаётганини тан олди. Зомин тумани "Галаба" агрохизмати марказида Б. Матмусаевнинг автомашинаси текширилганида, юкхонадан елим идишларга солинган жами 308 литр чиқди. Суриштирувда бу ҳужжатсиз молни Тожикистондан олиб келаётганини тан олди.

Бу каби мисолларни яна давом эттириш мумкин. Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, юртдошларимизнинг саломатлигини хавф остида қолдириш эвазига бойишни мақсад қилган "ишбилармон"лар қилмишларига яраша жазо олишлари муқаррар. Зеро, бу ёруғ оламда инсон соғлиги жамики нарсалардан устун туради. Сихат-саломатлик йилида эса бунга алоҳида эътибор бериш кўзда тутилган.

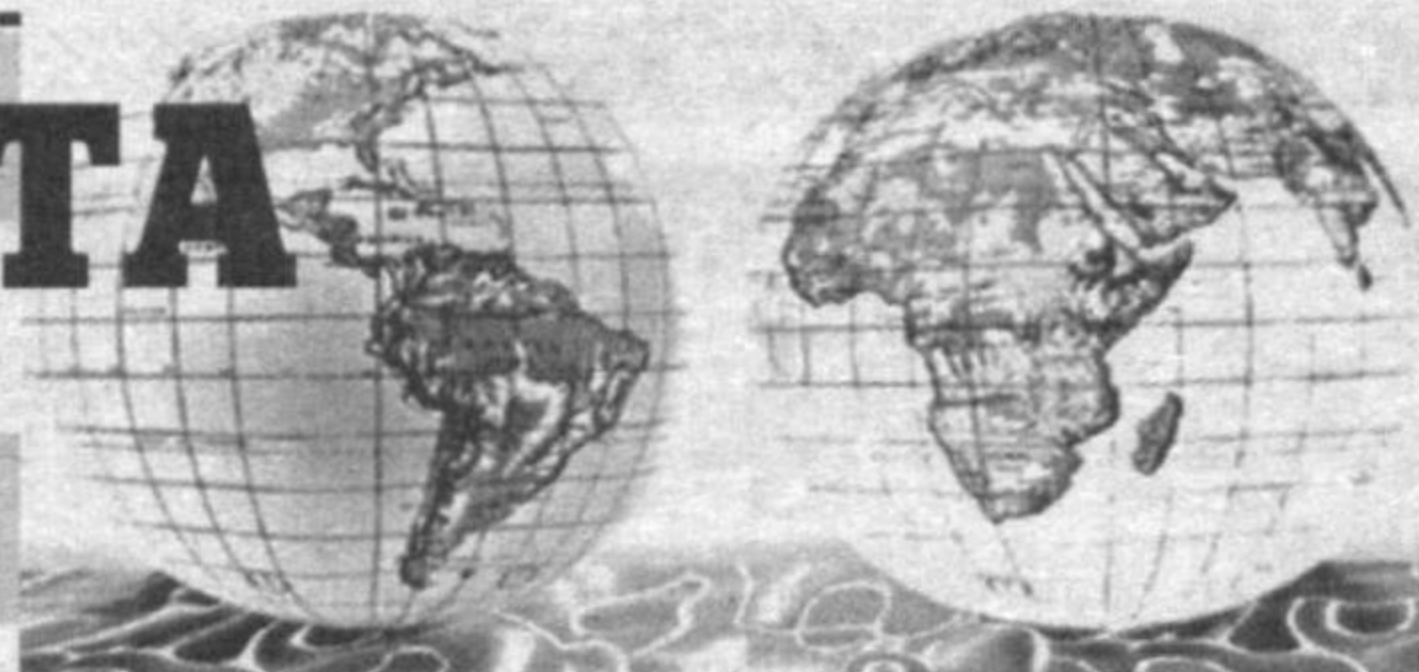
Сарварбек ҚОСИМОВ.

Суратда: Андижон шаҳар ИИБ воёга етмаганлар ва ёшлар орасида ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш бўлинмаси инспекторлари, лейтенантлар Бахтиёр Хўжаев (ўнгдан) ва Хурийд Ҳалимовлар ўзаро суҳбатлашишяпти.

Абу КЕНЖАЕВ олган сурат.

ДУНЁ ҲАФТА ИЧИДА

ЭРОНДА ЗИЛЗИЛА

Эроннинг жануби-шарқида кучли zilzila юз берди. Ер-ости силкиниши Рихтер шкаласи бўйича 6,4 балли ташкил этди. Эрон телевидениесининг хабарига кўра, zilzila оқибатида 11та қишлоқ вайрон бўлди. Дастлабки маълумотларга қараганда, 400 киши ҳалок бўлган, 5 мингга яқин одам жароҳатланган. Табиий офат юз берган провинцияда ер силкиниши оқибатларини тугатиш бўйича штаб тузилди. Ҳозир воқеа жойида фавқулодда ҳодисалар бўйича штаб ва Қизил Хоч ташкилотининг кутқарувчилари ишлашяпти. Аммо тинимсиз ёғаётган ёмғир кутқарув ишларини қийинлаштиряпти. Баъзи жойларда фуқароларнинг ўзлари вайронлар остидан яқинларини кутқариб олишяпти. Шаҳарда электр таъминоти узилган.

Бу сўнгги икки кун ичида мамлакатда юз берган иккинчи zilzilaдир. Яқшанба кuni Эроннинг шимолий провинцияси – Мозондаронда 4,6 балли ер силкиниши қайд этилган эди. Мамлакатнинг 90 фоиз ҳудуди сейсмик жиҳатдан фаол ҳисобланади. Деярли ҳар кuni Эроннинг бирор нуқтасида ер қимирлаб туради.

Бу сўнгги икки кун ичида мамлакатда юз берган иккинчи zilzilaдир. Яқшанба кuni Эроннинг шимолий провинцияси – Мозондаронда 4,6 балли ер силкиниши қайд этилган эди. Мамлакатнинг 90 фоиз ҳудуди сейсмик жиҳатдан фаол ҳисобланади. Деярли ҳар кuni Эроннинг бирор нуқтасида ер қимирлаб туради.

ТЕРРОРЧИЛИК ХАВФИ

Террорчилик хавфи ошганлиги муносабати билан Санкт-Петербург милицияси кучайтирилган иш тартибига ўтказилди. Шаҳар ИИББ Матбуот хизмати масъул ходимларининг айтишича, бунга ҳудудда яқин орада кўпуровчилик содир этилиши мумкинлиги ҳақида тезкор маълумот олингани сабаб бўлган. Энди Санкт-Петербург шаҳри ва вилояти ИИБ-Блари шахсий таркиби то

1 мартгача дам олиш кунисиз суткасига 12 соатдан ишлаши лозим. Маъмурий ҳудуддаги барча ҳаётий муҳим иншоотларни кўриқлаш кучайтирилди. Таълим муассасалари, метрополитен, вокзаллар, аэропортлар шулар жумласидандир. 1 мартдан кейин кучайтирилган иш тартиби муддати яна узайтирилиши мумкин.

ВУЛҚОН УЙҒОНДИ

Россия ФА вулқоншунослик ва сейсмология институти катта илмий ходими Алексей Озеровнинг айтишича, Камчаткадаги Ключевский вулқони уйғонди. Бу Евроосиёдаги энг улкан сўнмаган вулқон саналади.

Олимнинг сўзларига қараганда, ҳарорати 1,1 минг даражага етадиган лава оқими вулқоннинг шимоли-шарқий томонидан пастга оқаяпти. Ҳозиргача оқим узунлиги 2,5 километрге етди. Тадқиқотчилар вертолётда туриб текширишганда, Эрман музлигининг катта қисмини лава қоплаганини аниқлашди. Айнан ана шу музлик лойқа оқимларни аксар қисмини тўхтатиб қолди. Ҳали аҳоли хавотирланмаса ҳам бўлади.

19-20 февраль кунлари кўшни Шивелуч вулқонида кучли ер силкиниши қайд этилганди. Вулқон фаоллашиши натижасида 8,5 километргача баландликка кукун отилди. Шунинг учун Россия Фавқулодда вазиятлар вазирлиги ходимлари ушбу ҳудуд ҳаво кенгликларида ҳаво транспорти парвози хавфли эканини таъкидлашяпти.

Устига устак, Номсиз деб номланган вулқон ҳам уйғонди. Мутахассисларнинг фикрича, табиий офат ҳозирча тинч аҳолига хавф солаётгани йўқ. Уларнинг айтишича, баъзан Ключевский сингари улкан вулқонлар бир неча йил давомида отилиб туриши мумкин.

АЭРОПОРТДАГИ КЎНГИЛСИЗЛИК

Ушбу ҳафта бошида Австралиянинг Мельбурндаги аэропортида кўнгилсизлик рўй берди. Терминаллардан бирида айрим йўловчилар заҳарланиш аломати билан касалхонага ётқизилди. Тахминларга қараганда, одамлар кимёвий модда

ёки газ билан заҳарланган бўлиши мумкин. Улар кўнгиллари озиб, бошлари айланаётгани, нафас олишга қийналишаётганидан шикоят қилишган эди. Ҳозиргача қарийб 50 киши шифохонага ётқизилди.

Шифокорларга ёрдам сўраб дастлабки йўловчилар мурожаат этишлари билан терминалга махсус хизмат ходимлари етиб келишиб, текшириб кўриш учун ҳаводан намуна олишди ва хонани шамоллатишди. Гарчи хонада заҳарли модда топилмаган бўлса-да, ҳар эҳтимолга қарши бино ичидаги йўловчилар – 2 мингдан ортиқ киши хавфсиз жойга кўчирилди. Ҳозир текшириш ишлари давом этапти.

80 ЙИЛГА ҚАМАЛИШИ МУМКИН

Асли келиб чиқиши араб бўлган америкалик Аҳмад Абу Али АҚШ Президенти Жорж Бушга суиқасд тайёрлашда, шунингдек, “Ал Қоида” ташкилоти алоқадорликда айбланыпти. Бу айбловлар ўз исботини топса, у жами 80 йил муддатга озодликдан маҳрум этилиши мумкин.

Аҳмад Абу Али 2003 йил Саудия Арабистонида кўлга олиниб, кейинроқ АҚШ ҳокимияти вакиллари топширилган эди. Айбланувчи махсус тайёргарликдан ҳам ўтган деб тахмин қилинмоқда.

ХАЛҚАРО ТЕРРОРЧИ ЙЎҚ ҚИЛИНДИ

Ингушетияда халқаро террорчи Абу Зайт йўқ қилинди. Россия Федерал хавфсизлик хизмати уни июль ойида Ингушетияга уюштирилган ҳужумга, Беслан воқеаларига дахлдор, деб ҳисоблайди. Гарчи махсус операция 16 февралда ўтказилган бўлса-да, унинг натижалари энди ошкор этилди.

Абу Зайт асли қувайтлик бўлиб “Ал Қоида” ташкилотининг Ингушетиядаги вакили эди. “Кичик Умар”, “Қувайтлик Абу Умар” лақаблари билан машҳур бўлган. Террорчи бевосита бутун Россия ҳудудида ўтказиладиган террорчилик ҳаракатлари мувофиқлаштирувчиси Абу Ҳавасга бўйсунарди. Россия махсус хизматларининг маълумотларига қараганда, у “Ал Қоида”нинг илгари Афғонистонда жойлашган лагерларида тайёргарликдан ўтган. Сўнг Боснияда жанговар ҳаракатларда иштирок этган, қатор кўпуровчиликлар уюштирган. Кейинроқ Шимолий Кавказда пайдо бўлади.

Ингушетияда террорчилик ҳаракатларини мувофиқлаштириш ва террорчилар учун мўлжалланган пул маблағларини тақсимлаш унинг вазифалари доирасига кирарди. Россия Федерал Хавфсизлик хизмати (ФХХ) ходимлари унинг портлатувчилар, террорчи-камикадзелар тайёрлаганини, шунингдек, жангарилар ўртасида мафкуравий тарғибот ишлари билан ҳам шуғулланганини таъкидлашди.

Абу Зайт ФХХ ва ИИБ ҳамкорликда ўтказган махсус операция чоғида йўқ қилинди. Аниқроғи, у Назрандаги уйлardan бирининг бункерга айлантирилган ертўласига бекиниб олган эди. ФХХ тезкор ходимлари бинони забт эта бошлашгач, ўзини портлатиб юборди. Унинг икки шериги ҳам йўқ қилинди. Кўп миқдорда кўлбола бомбалар, портловчи моддалар, курол-аслаҳа ва ўқ-дорилар, шунингдек, террорчининг шахсий архиви қўлга киритилди.

ЖАМҒАРМА ҲОМИЙЛИКДА АЙБЛАНАДИ

АҚШ ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари “Ал Ҳарамаин” жамғармасини чечен айирмачиларига ноқонуний равишда 150 минг АҚШ доллари миқдорида маблағ ажратишда айбланыпти. 2004 йил сентябрь ойида Буш маъмурияти бу фондни террорчиларни молиявий таъминлашда гумон қилинаётган ташкилотлардан бири сифатида гумон қилинаётганини ошкор этганди. Айирмачилар ҳомийсининг АҚШдаги идораси Орегон штатининг Эшланд шаҳрида жойлашган. Мана, бир йилки, ушбу ташкилотнинг ҳисоб рақами ёпиб қўйилган эди.

Экстремистларга ҳомийлик қилувчи хорижликларга қарши курашиш муаммоси Россияда ҳам мавжуд. Бундан бир ой муқаддам Чеченистонда халқаро террорчи Абу Қутайбанинг шахсий архиви топилган эди. Унда террорчиларнинг молиявий маблағлари тўғрисида ҳам маълумотлар бўлган. Илгарироқ Усома бин Лоден Чеченистонда фаолият кўрсатган Хаттоб ва Мовлади Удугов билан шахсан мулоқот қилгани, Шимолий Кавказда террорчилар базалари ва лагерлари қуриш бўйича кўрсатма бергани ҳақида ҳам хабарлар пайдо бўлганди.

АҲОЛИ ХАВОТИРДА

Индонезиянинг энг йирик оролларида бири – Сулавеси яқинида океан остида ер қимирлади. Яна цунами кўтарилишидан ваҳимага тушган, қирғоқ яқинида яшовчи аҳоли турар жойларини ташлаб кетишяпти.

Силкиниш кучи 6,5 балли ташкил этди. Ҳозирча қурбонлар ва вайронгарчиликлар ҳақида маълумотлар йўқ. Зилзила цунамига олиб келиши борасида ҳам аниқ бир фикр айтиш қийин. Аммо баъзи гувоҳларнинг айтишича, Индонезия қирғоқларида сув сатҳи 4 метрге кўтарилган.

Сулавеси ороли ўтган йили декабрь ойида юз берган цунами чоғида талофат кўрмаганди. Эслатиб ўтамиз: ўшанда табиий офат мамлакатдаги 119 мингдан зиёд кишининг ёстигини қуритганди. Ҳали ҳам ўша цунами қурбонларининг жасадлари топилиб турибди.

Маърифат дарси

ХОРАЗМ МАЪМУН АКАДЕМИЯСИ

Ушбу академия хоразмшоҳ Али ибн Маъмун (997–1009) ва унинг укаси хоразмшоҳ Маъмун ибн Маъмун II (1009–1017) ҳукмронлиги даврида қадимги Хоразм пойтахти Гурганж (ҳозирги Туркменистондаги кўҳна Урганч) шаҳрида фаолият кўрсатган. Академия "Мажлиси уламо" (Олимлар кенгаши) номи билан ташкил этилиб, унинг кейинги фаолиятига асосан хоразмшоҳ Маъмун II ҳомийлик ва раҳнамолик қилади. Илмий манбаларда "Маъмун академияси" номи билан машҳур бўлган бу олимлар мажлисига Шарқнинг турли давлатлари ва шаҳарларидан келган ўша замоннинг энг билимли ва истеъдодли олимлари йиғилган эдилар.

Рус олими, академик С. Толатов Маъмун академиясига катта баҳо бериб, жаҳон илм фанига беқиёс ҳисса қўшганини таъкидлайди. Манбаларда Маъмун академиясида Беруний бошчилигида самарали ижод қилган 20 нафарга яқин олимнинг номи келтирилди. Шулардан: Берунийнинг устози, йирик математик ва мунажжим Абу Наср ибн Ироқ, табиб ва файласуф олим Абу Саҳл Масихий, буюк комуний олим Абу Али ибн Сино, арабийнавис, тарихчи, файласуф, адиб ва табиб Ибн Мискавайх, Абу Бакр Муҳаммад Хоразмий, Абу Саид Шабибий, Абу Саид ибн Ироқ ва бошқаларнинг номлари маълум.

Академия олимлари ўз устларида тинимсиз ишлаганлар, турли хил мамлакатларга саёҳат қилганлар, кўплаб халқлар тилларини ўрганиб, улардан илмий тадқиқотларда самарали фойдаланишган. Берунийнинг ўзи қадимги хоразмий, араб, форс, сурийий, қадимги ҳинд тиллари мукаммал билган. У "Сайдан" асариди дориларнинг номларини 31 тил ва лаҳжада келтиради. Беруний фаннинг деярли ҳамма соҳаларида илмий изланишлар олиб борган. Академик И. Крачковский таъкидлаганидек: "У (Беруний) қизиққан со-

ҳаларни санаб чиқишдан кўра, қизиқмаган соҳаларни санаб чиқиш осонроқдир". Беруний қолдирган илмий мерос турли мавзудаги 152 та асар ва рисоладан иборат. Олимнинг кўпчилик асарлари ўз замонасида ўзига хос қобуснома ҳисобланган. Унинг "Қадимги халқлардан қолган ёдгорликлар", "Ҳиндистон", "Геодезия", "Минералогия", "Масъуд қонуни", "Мунажжимлик санъатидан бошланғич тушунчалар" ва бошқа асарлари лотин, француз, итальян, инглиз, немис, форс, турк ва бошқа тилларга таржима қилинган. Беруний Америка қитъасининг мавжудлигини европалик олимлардан 450 йилча олдин тахмин қилиб, ўз асарларида бир неча бор қайд этган. Унинг ернинг ғарбий ярим шаридида катта қуруқлик борлиги тўғрисидаги фикри XV–XVI асрларда ўз тасдиғини топанган. Беруний Марказий Осиё ва Яқин Шарқда биринчи бўлиб илмий глобуслардан бирини яратган.

Ўша даврда Маъмун академияси олимларининг илм доираси ниҳоятда кенг бўлган. Буюк Ибн Синонинг "Аксомалулум ал-ақлия" (Ақлий билимлар таснифи) номли асариди шу даврда Академия олимлари шугулланадиган фан соҳалари бирма-бир санаб ўтилган ҳамда X аср олими Абу Абдуллоҳ Юсуф ал-Хоразмийнинг "Мафотих ал-улум" (Билимлар калити) китобидан парчалар келтирилган.

Ибн Сино Хоразм Маъмун академиясида тиббиётдан ташқари математика, илми нуҷум ва бошқа фанлар билан шугулланган. Фанлар бўйича билимларини Ибн Ироқ, Ибн Ҳаммор, Беруний билан бўлган илмий мулоқотлар жараёнида чуқурлаштириб олган. Шунингдек, у илмларни севувчи ва бир қанча

фанларни яхши биладиган хоразмшоҳ вазири Абул Хусайн ас-Саҳлий билан дўстона муносабатда бўлган. Ибн Сино Абу Саҳл Масихийнинг тиббий тажрибаси

ва билимларидан ҳам катта сабоқ олган ҳамда унга атаб ал кимёга оид "Рисола ал-иксир" (Иксир ҳақида рисола) асарини ёзган. Ибн Синонинг машҳур "Тиб қонунлари" асарининг яратилишида Маъмун академиясидаги илмий муҳит зарурий омил бўлган. Академия олимлари фикр илми, геология, грамматика, баён, назм назарияси, тарих, фалсафа, мантик, тиббиёт, арифметика, геометрия, астрономия, мусиқа, механика, оптика, кимё, астрология, физиогномика, сўзлар изоҳи, геодезия, топография, ўлчов ва тарозилар ҳамда аниқ ўлчов асбоблари ҳақидаги билимлар, сувнинг аралашуви ва ал кимёга доир фанлар билан шугулланиб, тилсим, сеҳргарликка оид билим-

ларни илмий жиҳатдан ўрганганлар.

Асли бағдодлик бўлган Абулхайр ибн Ҳаммор Академиянинг машҳур олимлари орасида энг кексаси ва ҳурматлиси ҳамда Хоразмда жуда эътиборли олимлардан эди. Унинг Академиядаги фаолияти жуда самарали бўлган. Ибн Ҳаммор томонидан ёзилган ва маълум бўлган 15 та асарнинг 4 таси тиббиётга доир эди. Булар "Табибларни синаш ҳақида китоб", "Инсоннинг яратилиши ва аъзоларининг тузилиши ҳақида китоб", "Ал-коҳини" (эпилепсия тури) номи билан маълум бўлган касаллик ҳақида мақола, "Қариликда соғлом яшаш ҳақида китоб"лардир. Ибн Ҳаммор нафақат йирик табиб, балки файласуф, мунажжим ва адабиётшунос сифатида ҳам машҳур бўлган. Унинг хоразмшоҳ Маъмун учун ёзиб берган "Табибларни синаш ҳақида китоб"и шу даврдаги табиблар билимининг ўлчови сифатида хизмат қилган. Бундай асарни ёзиш учун муаллиф нафақат тиббиёт назарияси, балки унинг амалиётини ҳам пухта билиши, шунингдек, табибларнинг билим даражасини аниқлашга қодир бўлган масалаларни ўз ўрнида моҳирона таърифлаши зарур эди. Ибн Ҳаммор бу вазифани аъло даражада бажарган.

Хоразм "Маъмун академияси"да шаклланган аъёнлар бир неча асрлар давомида Шарқ давлатларидаги билим даргоҳлари ва илмий муассасаларида дастуруламал бўлиб келган. Хоразм Маҳмуд Фазнавий томонидан босиб олинган (1017 йил) Беруний, Ибн Ҳаммор ва хоразмшоҳ саройидаги бир қанча олимлар Маҳмуд давлатининг пойтахти бўлган Фазна шаҳрига олиб кетилди. Ундан олдин бир неча йил аввал Ибн Сино ва Масихийлар Маҳмуд Фазнавийнинг

таъқибидан кейин Хоразмни тарк этган эдилар. Шу тариқа ўрта асрда Шарқда машҳур бўлган, жаҳон илму фанининг ривожига беқиёс ҳисса қўшган Маъмун академиясининг фаолияти тўхтаб қолди.

Академиянинг тарихий аҳамияти ниҳоятда катта, унинг довриги бутун жаҳонга таралиб, Ўрта Осиё, Эрон, Ҳиндистон, Араб халифалиги, бошқа Шарқ давлатлари, Европа ва Америка мамлакатларида илм, фаннинг янада тараққий этишига катта таъсир кўрсатди.

Хоразмшоҳлар Маъмунлардан кейин Мовароуннаҳрда Амир Темур ва унинг авлодлари даврида олимларни саройга таклиф этиб уларнинг илмий изланишлари учун катта имкониятлар яратиб берилди. Бунга айниқса, Мирзо Улуғбек ҳукмронлиги даврида алоҳида эътибор берилди. Ўзи улуг мунажжим номини олган, буюк бобомиз турли фанлар билан шугулланган олимларни атрофига тўплади. Шунингдек, ёш олимларга раҳнамолик кўрсатди. Ўша даврда Самарқандда яшаб илмий изланишлар олиб борган олимлар сони Маъмун академиясидагидан кам эмасди. Лекин тож-тахт учун кураш, зулм ва зўравонлик даврида олимлар таъқибга олинди, сургун қилинди. Ана шу тариқа Темурийлар давридаги олимлар кенгаши тарқалиб кетди.

Ўзбекистон мустақилликка эришгач, Президентимиз Ислоҳ Каримовнинг ташаббуси билан Хоразм Фанлар академиясини тиклаш тўғрисида Фармон қабул қилинди. Ушбу Фармонга асосан, Хоразмнинг Хива шаҳрида Ўзбекистон Фанлар академиясининг бўлими сифатида Хоразм Маъмун академияси ташкил қилинди. Ҳозирги кунда илм-фаннинг бир қанча соҳалари бўйича фаолият кўрсатаётган академиянинг илмий жамоаси Хоразм Маъмун академиясининг 1000 йиллик тўйини муносиб кутиб олиш борасида астойдил меҳнат қилмоқда.

Иброҳим КАРИМОВ,
Ўзбекистон Миллий
энциклопедияси Давлат илмий
нашриётининг илмий муҳаррири.

Маҳалланг – Ватанинг, ота-онанг

ҲАММАСИ
ТАРБИЯГА БОҒЛИҚ

Умидимиз юлдузлари – фарзандларимиз соғлом, баркамол бўлиб улғайишида оиладаги муҳит катта аҳамиятга эга эканлиги ҳаммамизга аён. Шу билан бирга улар онгига миллий қадриятларни сингдириш, ҳар томонлама етуқ қилиб тарбиялаш маҳаллада олиб борилаётган тарбиявий ишларга боғлиқ. Ҳамза номли маҳалла пойтахтининг Акмал Икромов туманидаги намунали масканлардан бири ҳисобланади. Мазкур маҳалла хотин-қизлар кенгаши раиси Карима опа Нурмухамедова билан кейинги пайтда эришилаётган ютуқлар, ўғил-қизлар тарбиясида оила ва маҳалланинг роли хусусида суҳбатлашдик.

– Ўтган йил биз учун унутилмас бўлди, десам муболага эмас, – дейди Карима опа. – Айни пайтда маҳаллада 560 дан ортиқ оила тинч-тотув ҳаёт кечирмоқда. Ушбу гўшани ободонлаштириш, аҳолига қўлай шарт-шароитлар яратиш учун талайгина ишлар қилинди. Йил бошида маҳалла кўмитасининг эски биноси ҳозирги кун талабларига жавоб берадиган даражада таъмирланиши режалаштирилди. Янги кўринишидаги маҳалла лойиҳаси тасдиқдан ўтгач, саъй-ҳаракатлар бошлаб юборилди. Ҳозирги кунда пардозлаш иш-

лари олиб борилмоқда. Бино ичидан новвойхона, маиший хизмат шохобчаси, озик-овқат дўкони ўрин олди. Барча турдаги тўловлар ҳам шу ерда тўланадиган бўлди. Бундан ташқари маҳалла спорт мажмуаси қуриб битказилиб, болалар учун футбол, баскетбол ва теннис майдончалари ташкил этилди. Мажмуа фарзандларимизнинг соғлом ва бақувват бўлиб ўсишида ўз самарасини беради, деб ўйлайман. Унинг очилишида туман "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати билан ҳамкорликда ўғил болалар ҳамда қизлар ўртасида футбол, баскетбол ва теннис турнирлари ўтказилди. Фолибларга совға ва совринлар топширилди.

– Аёлларни ижтимоий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, қайнона-келин муносабатларини яхшилаш қандай аҳволда?

– Оилаларда қайнона-келин муносабатларини шакллантириш, мабодо низо келиб чиқса, тинч йўл билан ҳал қилишга одатланганмиз. Моддий томондан қийналиб қолган, боқувчисини йўқотган, кўп болали оилалар қўллаб-қувватланаёпти. Масканимизда жой-

лашган "Ором" таълим-тарбия маркази ўз иш фаолиятини юқори савияда олиб бормоқда. Марказ директори Гулнора Кўчқорова доимо биз билан ҳамкорлик қилади. У ўтказилаётган ҳар бир тадбирда иштирок этиб, оилада бола тарбияси, одоб-ахлоқ, фарзанднинг ота-она олдидаги бурчи каби мавзуларда давра суҳбатлари, учрашувлар ва анжуманлар ташкил этаяпти. Бундан ташқари биргаликда мактаб ўқувчилари ва маҳалла аҳли билан очик мулоқотлар уюштираяпмиз.

– Маҳалла жамғармаси ҳам четда турмаётган бўлса керак?

– Албатта. Туман ҳокимлиги ва хотин-қизлар кенгаши аъзолари билан маслаҳатлашиб, маҳалла жамғармаси ҳисобидан кам таъминланган оилаларда яшаётган, боқувчиси йўқ ва ёлғиз аёлларнинг кўнгилли дам олиши ташкиллаштирилаяпти. Уларга ёрдам пули, байрам совғалари, бепул кийим-бошлар берилмоқда. Муқаддас қадамжоларимиз – кўҳна Бухоро, Гиждувон ва Самарқанд бўйлаб зиёратга олиб бордик. Ёзда "Кумушкон", "Сумча" оромгоҳларида ҳордиқ чиқаришлари учун

йўлланмалар ажратилди. Маҳалламизни оталиққа олган Фафур Фулом номидаги миллий боғда "Боғда Ҳамза маҳалласи" деб номланган тадбир ўтказдик. Тадбир чоғида "Намунали оила", "Намунали кўча", "Миллий урф-одатларимиз" мавзуларида очик давра суҳбатлари бўлиб ўтди. Олиб борилаётган бу хайрли ишлар фарзандларимиз соғлом ва баркамол бўлиб вояга етишларида катта аҳамиятга эгадир.

– Огоҳлик – давр талаби эканлиги кўп такрорланапти. Сизларда бу боғда муайян ишлар қилинаёптими?

– Очик тан олиш керак, намунали деб топилган маҳалламизда ҳам адашиб, диний-экстремистик оқимлар таъсирига тушиб қолган икки нафар йигитларимиз бор. Улар қилмишларига яраша суд ҳукми билан жазоланишди. Бироқ астойдил пушаймон бўлганлари инobatга олиниб, Амнистия туфайли озодликка чиқишди. Ҳозирги кунда иккиси ҳам ҳалол меҳнат қилиб яшамоқда. Биз ёшларимиз орасида ана шундай ҳолатлар рўй бермаслиги учун ҳуқуқ-тартибот идоралари вакиллари, профилактика инспекторлари, маҳалла посбонлари иштирокида тадбирлар ўтказиб, аҳолини ҳушёрликка чақираяпмиз. Бу хайрли ишга маҳалла хотин-қизлар кенгаши фаоллари, муносиб фарзандлар тарбиялаб вояга етказган онахонларимиз ҳам муносиб ҳисса қўшишаяпти.

Суройё АБДУЖАББОРОВА
суҳбатлашди.

Хориж тажрибасидан

Хозир Россияда ҳам терроризмга қарши кураш борасида жиддий қадамлар қўйилляпти. Бу борадаги энг долзарб масалалар ҳукумат бошлиғи раислик қилаётган Федерал аксилтеррор комиссияси томонидан кўриб чиқилади.

Террорчилик ташкилотлари ва ҳаракатларини молиявий таъминлашни бартараф этиш, бунинг олдини олиш мақсадида Молия вазирлигига ҳисобот берувчи молиявий мониторинг Давлат кўмитаси тузиш масаласи кўриб чиқилляпти. Бундан ташқари, айнан Молия вазирлиги қошида терроризмни молиялаштиришга қарши кураш билан шуғулланувчи идоралараро ишчи гуруҳ фаолият кўрсатади. Унинг таркибига Федерал хавфсизлик хизмати, ИИБ, Ташқи ишлар вазирлиги, Ташқи разведка хизмати, Россия банки, Бош прокуратура вакиллари киради. Ишчи гуруҳ зиммасига қуйидаги вазифалар юклатилган:

- терроризмни молиялаштиришнинг олдини олиш бўйича хорижий шериклар билан ҳамкорлик қилиш;
- ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ва

назорат қилувчи ташкилотлар фаолиятини мувофиқлаштириш;

- Федерал аксилтеррор комиссияси билан ҳамкорлик қилиш.

Россия Федерациясининг Жиноят кодексига 2001 йил декабрда киритилган ўзгартиришларга мувофиқ террорчилик ташкилотлари тузганлик, уларга раҳбарлик қилганлик, одам ёллаганлик, бундай ташкилотларга қурол-аслаҳа етказиб берганлик, террорчилик мақсадларини кўзлаб жангарилар тайёрлаганлик ҳамда бундай тузилмаларни молиявий таъминлаганлик учун жиноий жазолар кучайтирилди. Қонунга кўра ҳатто террорчилик ҳаракатларини амалга оширишни кўзлаб ахборот тўплашнинг ўзи шахсни жиноий жавобгарликка тортиш учун етарли асос бўлади.

Таҳлиллар шуни кўрсатадики, террорчилик гуруҳлари ва экстремистик ташкилотлар ноқонуний қурол ва гиёҳвандлик воситалари савдоси орқали каттагина молиявий маблағ тўплашади. Шунинг учун Россия Ташқи ишлар вазирлиги, Федерал чегара хизмати, Давлат божхона кўмитаси жиноятнинг бундай турларига қарши курашни сўнгги пайтларда янаям кучайтирди. Масалан, Россия ҳуқуқни муҳофаза

қилиш идоралари 2000-2001 йилларда 296 марта қурол-аслаҳа, ўқ-дори, портловчи моддалар ва қурилмалар контрабандасини амалга оширишга бўлган уринишни фож этишди. Бу тадбирлар мобайнида жиноий гуруҳлардан 31 млн. дона ўқ-дори, 97 та ўқотар қурол, 11 мингга яқин портловчи қурилма олинди. 14 тоннадан ортиқ гиёҳвандлик моддалари контрабандаси фож этилди. Шундан 3 тоннага яқини героиндир. Биргина 2001 йилнинг 11 ойи давомида Тожикистон-Афғонистон чегарасида Россия чегара қўшинлари бўлинмалари 5 тоннадан ортиқ гиёҳвандлик моддасини мусодара қилишди. Шундан 2,4 тоннаси героин эканлигини таъкидлаш лозим.

Шанхай ҳамкорлик ташкилоти доирасида ҳам аксил-

га қарши кураш борасида ҳам ҳамкорлик қилинади.

2001 йилдан эътиборан террорчилик ташкилотларининг молиявий фаолиятини кузатиш бўйича ҳам ҳамкорлик жонланди. Жумладан, террорчиларни қўллаб-қувватлаб турувчи бир қатор банк тузилмалари, ноҳукумат ташкилотлар аниқланди. Россияда фаолият кўрсатаётган террорчилик ташкилотларига кўмак берувчи ҳомий фирмаларни, ёлланма жангарилар, қурол-аслаҳа етказиб бериш йўлларини, жангарилар тайёрловчи лагерларни аниқлаш борасида бирга-

ҳаракатлари сони кўпаймоқда. Улар натижасида ҳалок бўлаётганлар сони, етказилаётган моддий ва маънавий

қилган. Усома бин Лоденнинг ўзи гиёҳвандлик воситаларини "гайридинларга, кофирларга қарши кураш қуроли"

деб эълон қилган эди. Гиёҳфурушликдан келган маблағларнинг муайян қисми Россиядаги террорчилар ва айирмачиларни молиявий таъминлашга сарфланган.

2001 йилда ФХХ Федерал чегара хизмати ва баъзи хорижий давлатларнинг махсус хизматлари билан ҳамкорликда гиёҳвандлик моддалари

контрабандасининг айрим каналларини ёпиш бўйича қатор тадбирлар ўтказди. Жумладан, ўша йилнинг декабрида Рязань шаҳрида фаолият кўрсатадиган уюшган жиноий гуруҳ қўлга олинди. Ушбу тадбир натижасида ноқонуний айланишдаги 40 кг героин мусодара этилди.

Халқаро терроризм айрим минтақаларда вазиятни издан чиқаришда наркобизнесдан фойдаланаётгани, айниқса, хавотирланарли ҳолдир. Жанубий Америка, Яқин ва Ўрта Шарқнинг қатор мамлакатларида бунинг исботини кўриш мумкин. Бу жойлардаги минтақавий низолабга диний, ирқий тус беришга қанчалик уринишмасин, аслида келишмовчиликлар замирида наркобизнеснинг чиркин мақсадлари ётибди.

Тўғри, бевосита Россия Федерациясининг ўзида гиёҳвандлик экинлари етиштириладиган ҳудудлар деярли йўқ. Шунинг учун ФХХ гиёҳвандлик воситаларининг ноқонуний айланишига қарши курашишда асосий эътиборни захри қотилнинг мамлакат ҳудудига четдан кириб келишига йўл қўймасликка қаратмоқда.

ФХХ ўз аксилтеррор фаолиятида мамлакатдаги барча ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари билан кенг ҳамкорлик қилади. Террорчилик гуруҳлари фаолиятига қурол-аслаҳа, портловчи моддалар ва гиёҳвандлик воситалари контрабандасига ҳамда ноқонуний айланишига чек қўйиш бўйича биргаликда кўллаб махсус операциялар ва тадбирлар ўтказилади.

АКСИЛТЕРРОР ФАОЛИЯТДАГИ АМАЛИЙ ЧОРАЛАР

террор кураши борасида кўпгина ишлар амалга оширилляпти. Жумладан, 2001 йил 15 июлда ташкилотга аъзо бўлган олти давлат раҳбари Терроризм, сепаратизм ва экстремизмга қарши кураш тўғрисидаги Шанхай конвенциясини имзолашди. Умуман, Россия Федерацияси 12 та глобал аксилтеррор конвенциясининг 10 тасига аъзодир.

Маълумки, Россияда терроризмга қарши курашда Федерал хавфсизлик хизмати (ФХХ)га етакчи ўрин берилган. Ҳозирда у хорижий давлатларнинг 80 дан ортиқ ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ва махсус хизматлари билан расмий алоқалар ўрнатган. Уларнинг деярли барчаси билан халқаро терроризм-

ликда тадбирлар ўтказишга баъзи бир махсус хизматлар билан келишиб олинди. Террорчиликни ҳали содир бўлмасдан бартараф этиш жуда муҳимдир. Россияда бундай ташкилотларни тезкор кузатиб бориш йўлга қўйилган. Бу борада МДХ давлатлари ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари билан ҳам ҳамкорлик қилиняпти.

Бугунги кунда халқаро терроризм нафақат айрим минтақалар, балки бутун дунёда вазиятни издан чиқариши мумкин бўлган жиддий, хавфли омилга айланди. Ҳозир дунёнинг 70 дан ортиқ мамлакатда иш кўраётган мингдан зиёд ташкилот ва гуруҳ ўз фаолиятида террорчилик усулидан фойдаланади. Сўнгги пайтларда содир этилаётган террорчилик

зарар ҳам ошяпти. Хавфсизлик хизматлари ходимлари қўлга киритаётган маълумотларга қараганда, террорчилик ташкилотларининг раҳбарлари энергетик манбаларга ва фойдали қазилмаларга бой ҳудудлар устидан назорат ўрнатишга, дунёнинг турли минтақаларида юз бераётган сиёсий жараёнларга таъсир этишга ҳаракат қилишяпти. Ўз мақсадларига эришиш йўлида ҳатто оммавий қиргин қуролларини қўлга киритишга интилишмоқда.

Россия раҳбарияти бу хавфни чуқур англаб турибди. ФХХ халқаро терроризмнинг хатти-ҳаракатлари мақсадларидан ўз вақтида беҳабар бўлиш мақсадида хорижий махсус хизматлар билан ўзаро ахборот алмашишни кенгайтирмоқда. Бу борада, айниқса, МДХ давлатлари махсус хизматлари билан ҳамкорликка алоҳида эътибор бермоқда.

Терроризм ва сиёсий экстремизм тараққиётининг таҳлили шуни кўрсатадики, гиёҳвандлик моддаларининг ноқонуний айланиши ва контрабандаси уларнинг моддий асосларидан бирини ташкил этади. Наркотрафикнинг халқаро терроризм билан ҳамбарчас алоқаси тобора аниқроқ кўзга ташланмоқда.

Экспертларнинг фикрича, бир пайтлар "Ал Қоида" ташкилоти Афғонистонда етиштирилган гиёҳвандлик моддаларининг ярмидан ортигини назорат

Тадбир

Ишнинг муваффақиятини кадрлар ҳал қилади. Шунинг учун ҳам, мамлакатимизда кадрлар тайёрлаш масаласига алоҳида эътибор берилляпти. Яна шунинг таъкидлаш лозимки, давр тараққиёти ҳар бир соҳада етук, замон талабларига жавоб берадиган раҳбарлар, мутахассислар тайёрлашни тақозо этиляпти. Аммо бу борада шунчаки билим оширишнинг ўзи кифоя қилмайди. Мунтазам ўқиш, ўрганиш, янгиликка интилиш, ташаббус кўрсатиш, самарали ишларни тезда ҳаётга тадбиқ этиш, лозим. Чунки замон шиддат билан ўзгариб бораётган экан, ундан орқада қолмаслик, жуда бўлмаганда барабар одимламоқ керак. Ана шунда эзгу мақсадларга эришиш мумкин бўлади. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ислам Каримов шу йил 7 февраль куни Оқсарой қароргоҳида Вазирлар Маҳкамасининг янги таркиби билан ўтказган йиғилишида бу масалага алоҳида тўхталиб, “ҳар бир мутасадди раҳбарнинг ўз ишига бўлган масъулиятини тубдан ўзгартириш, шахсий жавобгарлигини ошириш” лозимлигини таъкидлаб ўтди.

тика инспекторлари, эксперт-криминалистикалар, хуллас, кўплаб хизматлар ходимлари билан ҳамкорлиги катта аҳамиятга эга. Яна бир томони, биринчи ўринбосар гарчи, жиноят қидирув тизими учун асосий раҳбар ва жавобгар ҳисобланса-да, бошлиқ йўғида унинг ўрнига бутун жамоани бошқаради. Бошлиқ вазифаси учун номзод танланганда асосан, биринчи ўринбосарлар номи кўрсатилади. Бу эса биринчи ўринбосар ўз вазифасидан ташқари, ички ишлар идорасидаги бошқа хизматларнинг фаолиятини ҳам яхши билиши лозим дегани. Шу сабабли, малака ошириш курсларида му-

фаолияти давомида бир-бирлари билан боғланиши, ҳамкорлик қилиши, баҳамжиҳатликда қўшма тадбирлар ўтказишига тўғри келиши табиий, албатта. Шунинг учун ҳам ўзаро суҳбат, томонлардаги муаммолар, тажрибалар бир-бирлари учун қизиқарлидир. Тингловчиларнинг бир-бирлари билан яқиндан танишуви, худудда рўй берган жиноятларни аниқлаш, очишда, зарур ҳолларда кўмак бериш, бирга ҳаракат қилиш, ўзаро ахборот алмашинуви учун замин бўлади, албатта.

Ўқув-семинар машғулотида жиноятчиликка қарши кураш, унинг олдини олиш ва очишда жиноят қидирув хиз-

ларининг малакали масъул ходимлари, Ички ишлар вазирлиги Академиясининг ўқитувчи ва профессорлари кенг қамровли, чуқур мулоҳазали маърузалар ўқиб, тингловчиларни қизиқтирган барча саволларга жавоб беришди, улар хизматда дуч келётган муаммоларни муҳокама қилиб, қимматли маслаҳатларини аяшмади.

Ўқув-семинар якунида тингловчиларнинг машғулотларни мукамал ўзлаштирилганликлари, ўзлари учун зарур билим ва кўникмалар орттирилганликлари юзасидан якуний суҳбат ва тест сновлари ўтказилди. Шунингдек, уларнинг ҳар бирига нисбатан эгаллаб турган лавозимига лойиқлиги тўғрисида тегишли хулосалар чиқарилиб, шу асосда ўз билими ва касб маҳоратини юқори даражада намоён қилган тингловчиларни юқори лавозимларга ўтказиш тавсия этилди. Қолган раҳбарлар юқорида лавозимлар заҳирасига олинди, баъзи ходимларга эса ўз устида ишлашни давом эттириш тўғрисида тавсия берилди.

Шуни таъкидлаб ўтиш лозимки, машғулотларда Тошкент шаҳар ички ишлар Бош бошқармаси, Хоразм, Самарқанд, Жиззах, Фарғона вилоятлари ички ишлар бошқармаларидан келган тингловчилар билим савияларининг юқорилиги, яхши тажрибага эга эканликларини намоён этиб, фаоллик кўрсатиб, бошқаларга намуна бўлдилар.

Машғулотлардан бўш вақтларида тингловчилар турли тарихий обидаларга зиёрат қилдилар, улар учун санъат усталари иштирокида қизиқарли концерт дастурлари ташкил этилди.

Ўқув-семинар қатнашчилари ўртасида “Энг яхши мерган” ва “Энг яхши ички ишлар идораси жамоаси” каби кўрик-танловлар ўтказилиб, голиблар қимматли совғалар билан тақдирландилар.

Машғулотлар сўнггида қатнашчилар, ўқув-семинарларнинг ташкил этилишидан мамнун эканликларини билдириб, билим савиялари ошганлиги, барча ўрганганлари хизматда қўл келишини таъкидлаб, келгусида ҳам бундай тадбирларни ўтказиб туриш мақсадга мувофиқ эканлиги ҳақида фикр билдирдилар.

Валижон ТОШМАТОВ,
ИИВ Жиноят қидирув ва терроризмга қарши кураш Бош бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари, полковник.
Суратларда: машғулотлардан лавҳалар.

ЗАМОН ТАЛАБЛАРИ АСОСИДА

Мамлакатимизда ҳуқуқий демократик давлат қуриш сари дадил ҳаракатлар бормоқда. Келажақда республикамизнинг илғор давлатлар қаторидан ўрин олиши учун асос ва негиз бўладиган бу муҳим иш ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар, хусусан, ички ишлар ходимларидан катта масъулият талаб этмоқда. Ҳар бир ходимнинг, аввало, ҳар томонлама етук, билимли бўлишига эришиш лозим. Бунинг учун биринчи гал-

ички ишлар идоралари бошлиқларидан тезкор хизматнинг раҳбар ходимлари учун ҳам қисқа муддатли ўқув курслари ташкил этиш тўғрисида тақлифлар келиб туша бошлади. Шу боис республика Ички ишлар вазирлиги раҳбарияти 14-20 февраль кунлари Тошкент, Бухоро, Самарқанд ва Наманган шаҳарларида шаҳар-туман ички ишлар бўлими бошлиқлари биринчи ўринбосарларининг бир ҳафталик малака ошириш курси-

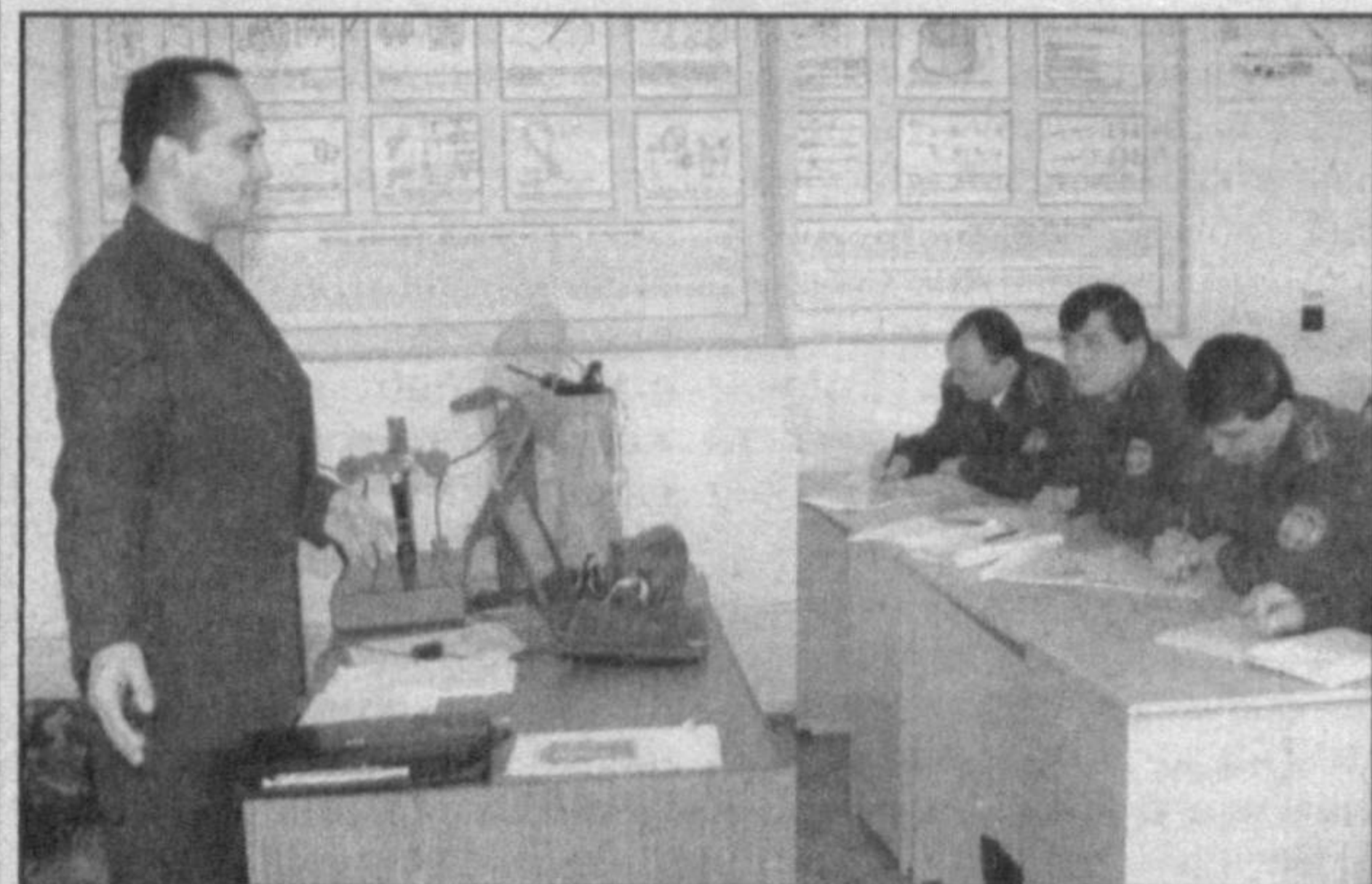
ҳим мавзуларда машғулотлар ўтиш учун республика Ички ишлар вазирлигининг Тергов, Патруль-пост ва жамоат тартибини сақлаш, Ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш Бош бошқармалари, Хорижга чиқиш-келиш ва фуқаролик бошқармаси, Эксперт-криминалистика бўлими, Ахборот марказининг етакчи мутахассислари ҳам жалб этилди. Машғулотлар жонли мулоқот, мунозара тарзида ўтилиб, амалиётда учрайдиган долзарб масала ва муаммолар бўйича ўзаро фикр алмашилди.

Шуни қайд этиш лозимки, ўқув жараёни осон кечгани йўқ, албатта. Ишлаб чиқилган жадвалга асосан ўқиш жараёни эрталаб жисмоний тарбия ва спорт машғулотларини ўтказиш билан бошланди. Қизиқиб олиб 45 дақиқа давомида саф юриш сирларини ўзлаштиришди. Жадвалда режалаштирилган машғулотлар тугагач, олинган билим ва амалий кўникмаларини мустаҳкамлаш, уларни кундалик хизмат давомида бевосита фойдаланишга тайёр бўлишига эришиш мақсадида тингловчилар учун мустақил равишда тайёргарлик кўриш учун вақт ажратилиб, бунинг учун зарур барча шароитлар – кутубхона, компьютер зали, спорт зали ва бошқа қулайликлар яратилиб берилди.

Мустақил тайёргарлик ва кечки овқатдан сўнгги маданий ҳордиқ вақтида тингловчилар ўзаро бевосита мулоқотда бўлиш, бир-бирлари билан чуқурроқ танишиш, хизматга хос муаммо ва камчиликларни муҳокама қилиш, тажриба алмашиш учун имкониятлар бўлди. Улар хизмат

матининг бошқа хизматлар билан ҳамкорлигини ташкил этишнинг ўзига хос хусусиятлари, уюшган жиноятчиликка қарши кураш ҳақида тушунча ва ички ишлар идораларининг бу борадаги тадбирлари моҳияти, яширинган жиноятчиларни, бедарак йўқолган шахсларнинг қидирувини ташкил этиш ва такомиллаштириш масалалари муҳокама этилди. Жиноий жазоларнинг либераллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодекси, Жиноят-процессуал кодекси ҳамда Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига киритилган ўзгартиришлар ва қўшимчаларнинг аҳамияти тўғрисида маърузалар тингланди. Гиёҳвандлик воситалари ва психотроп моддаларининг ноқонуний айланишига, мулкий жиноятларга қарши курашнинг ўзига хос хусусиятлари, усуллари бағишланган маърузалар тингловчиларда катта қизиқиш уйғотди. Диний экстремизм ва терроризмга қарши ўтказиладиган тезкор тадбирлар ва профилактик оғоҳлантириш ишлари ҳам атрафлича таҳлил қилинди. Шунингдек, одам траффики билан боғлиқ жиноятларга қарши курашиш, унинг олдини олиш масаласи долзарб мавзулардан бири сифатида кўриб чиқилди. Жиноятларни олдини олиш ва очишда жиноят қидирув хизматларининг эксперт-криминалистика хизмати билан ҳамкорлиги ва уни такомиллаштириш борасида муаммолар ўртага ташланди.

Кўрсатилган ҳар бир йўналиш бўйича Ички ишлар вазирлиги мутасадди хизмат-

да раҳбарларнинг ўзи катта тажрибага эга бўлиши, ўз фаолиятини давр тараққиёти нуқтаи-назаридан бошқара олиши ва талабга жавоб берадиган даражада ташкил эта олиши керак. Чунки ички ишлар идораларининг фаолиятини кун сайин такомиллаштириб бориш зарур бўляпти.

Шуни назарда тутиб, айни пайтда республика Ички ишлар вазирлиги Ҳайъати қарорларидан келиб чиқиб, жорий йил 23 январь–1 февраль кунлари шаҳар-туман ички ишлар бўлиmlари ва бошқармалари катта тезкор вакилларининг ўқиши ташкил этилган эди.

Бир ҳафталик таҳсил яхши самара берди. Буни ўқиш якунида тингловчиларнинг ўзлари ҳам таъкидлашди. Улар семинар давомида ўзаро танишишди, тажриба алмашишди, турли хизматлар бўйича етук мутахассисларнинг билим ва маслаҳатларидан баҳраманд бўлишди. Ўзаро мунозаралар, фикр алмашинувлар жараёнида, тезкор амалиётда ўзлари дуч келётган муаммоларга биргаликда ечимлар топишди. Малака ошириш курси якунлангач, кўп ўтмай жойлардаги

ни ташкил этишга қарор қилди. Бундан кўзланган мақсад, жойлардаги тезкор хизматлар учун бевосита масъул бўлган раҳбарларни қонунчилигимиздаги сўнгги янгиликлардан бохабар қилиш, ҳозирги замон талабларидан келиб чиқиб, фаолиятимизда умумий ёндашув ва услублар ишлаб чиқишдир.

Жиноятни қисқа муддатларда, изқуварлар тили билан айтганда, иссиқ изидан очилиши биргина тезкор соҳа вакилларига боғлиқ эмас. Уларнинг терговчилар, профилак-

Фахрийлар — фахримиз

«ЮРТ ФАРОВОНЛИГИЮ, ФАРЗАНДЛАР КАМОЛИНИ КЎЗЛАДИМ»

Ҳаётда турли тоифадаги инсонлар учрайди. Теварак-атрофга лоқайд боқувчи, ўз жигалдони, манфаатини ўйлаб ҳеч нарсадан тап тортмайдиганлар орамизда кам эмас. Аммо шу билан бирга, жамият ривожига, эл-юрт осойишталигига йўлида заҳмат чеккан, чекаётган ҳамюртларимиз борки, уларни ҳар қанча эъзозласак арзийди. Ана шундай инсонлардан бири истеъфодаги майор Шокир ота Даминовдир.

Дарнардаси бироз сурилган деразадан пойтахт кўчасини кузатаётган Шокир ота беихтиёр жилмайиб кўйди-га, узоқ хаёлга чўмди. Умр — оқар сув, деганлари рост экан. Кўз очиб юмгунча шунча йил ортда қолибди.

...1928 йил 20 февралда Тошкент шаҳрининг Кўкча даҳасилик Маҳмадаммин ака ва Набия опаларнинг хонадонида бешинчи ўғил дунёга келди. Унга Шокиржон деб исм қўйишди. Шокиржоннинг болалиги қийинчилик йилларига тўғри келди. У 13 ёшида шаҳардаги халқ хўжалигида ишлатиладиган асбоб-ускуналарни ишлаб чиқарувчи фабрикага ишга кирди. 1948 йилгача ушбу корхонада уста бўлиб меҳнат қилди.

Бир куни лейтенант унвонидagi ҳарбий киши фабрикага келиб, йигитлар билан бирма-бир гаплашди. У ёш, ғайрати жўшиб турган Шокиржонни етаклаб, Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармасига олиб борди. Шифокорлар кўригидан сўнг Шокиржон тезкор навбатчи бўлиб хизматни бошлади. Уч ой ўтгач, взвод сардори бўлди.

Шу паллада бошқарма бошлиғи барча взвод сардорлари иштирокида йиғилиш ўтказди. У ёш, дуркун Шокиржон Даминовни ўрнидан тургазиб, суҳбатлашди ва Фрунзе (ҳозирги Яккасарой) туманидаги 19-ҳудудга участка вакили этиб тайинлади. Бир томони "Тўқимачилик комбинати", иккинчи тарафи "Бошлиқ" даҳасини ўз ичига олган ҳудудда ишлаш осон бўлмади. Бироз вақт ўтгач, катта участка вакили лавозимига ўтказилди. Иш кўлами янада ортади. Сабаби, тўққиз нафар участка вакилига бошлиқ бўлишнинг ўзига яраша масъулияти бор эди.

Орадан 12 йил ўтди. Эндиликда бошқармада тезкор ва-

кил бўлиб ишлаётган Шокиржон Янгийўлда содир этилган қотиллик жиноятини очишга киришди. Маълум бўлишича, қотил дўкон қоровулини ўлдириб, дўкон ичидан 66 та қимматбаҳо соатларни ўғирлаб кетганди. "Ҳойнаҳой у нарса-ларни сотиш мақсадида бирорта бозорга келади", деб ўйлади Шокиржон ва ша-

ҳардаги эски-туски буюмлар сотиладиган бозорга борди. Айланиб юрганида бир йигит тилла соатга харидор қидираётганини эшитиб қолди. Тезкор ходим унинг олдига бориб, тилла соат сотиб олиш ниятида эканлигини билдирди. У ёнидан буюмни чиқариб "харидор"га кўрсатди. Шокиржон пайтдан фойдаланиб, холис гувоҳлар иштирокида уни ушлади. Жиноятчининг қўлга тушганлигидан хабар топган туман ИИБ ЖҚБ бошлиғи Шокиржон билан учрашиб, унга раҳмат айтди. Орадан маълум вақт ўтгач, тезкор вакилни шаҳар ИИБга чақириб, қимматбаҳо совға билан мукофотлашди.

Шундай қилиб, у ҳақиқий изкуварлик маҳоратини эгаллади. Тез орада шаҳар ИИБ ЖҚБнинг катта тезкор вакили лавозимига тайинланди. Бу пайтда у капитан унвонига эди. Бир куни Бешёғоч ҳудудидаги пойафзал фабрикаси ёнидан

аёл кишининг жасади топилди. Ушбу жиноятни фош этишда Шокиржон маҳорат кўрсатди.

Кўклам пайти эди. У ишхонадан чиқиб, йўлда кетаётганида бир аёл қотилнинг дўконига кириб кетганини айтди. Зудлик билан унинг ортидан кирган изкувар йигитни ушлаб, ИИБга олиб борди. Суришти-

— Жиноятчини бир ўзингиз қўлга олдингизми? — дея Шокиржоннинг қўлини сиқиб кўришаркан вазир.

— Худди шундай, ўртоқ вазир, — деб жавоб қайтарди изкувар.

— Раҳмат, Шокиржон, сиз каби ходимлардан ҳар қанча фахрлансак арзийди.

Шундан сўнг унга вазирнинг буйруғи билан икки ойлик маош миқдорига мукофот топширилди.

Ш. Даминов туман ИИБ катта тезкор навбатчиси, кейинроқ кўриқлаш бўлимида дивизион командири бўлган кезлари эрталабдан ярим тунгача ҳудудларда бўлиб, ходимларнинг хизматини ташкиллаштирарди. 1977 йилда майор унвони билан пенсияга чиқди.

Шокиржон Даминов уйда узоқ ўтиролмади. Ҳаётининг қарийб 30 йилини эл-юрт осойишталигини сақлашга бағишлаган инсон чойхона-ма-чойхона юришни ўзига эп кўрмади. У шаҳардаги "Автодормехбаза" корхонасида ҳам 7 йил меҳнат қилди.

1985 йил эди. Бир шогирди Октябрь (ҳозирги Шайхонтохур) тумани ИИБ ҳузуридаги кўриқлаш бўлимига бошлиқ бўлиб, устози Шокиржон акани бўлимнинг ҳарбийлаштирилган кўриқлаш хизмати бошлиқлигига ишга таклиф

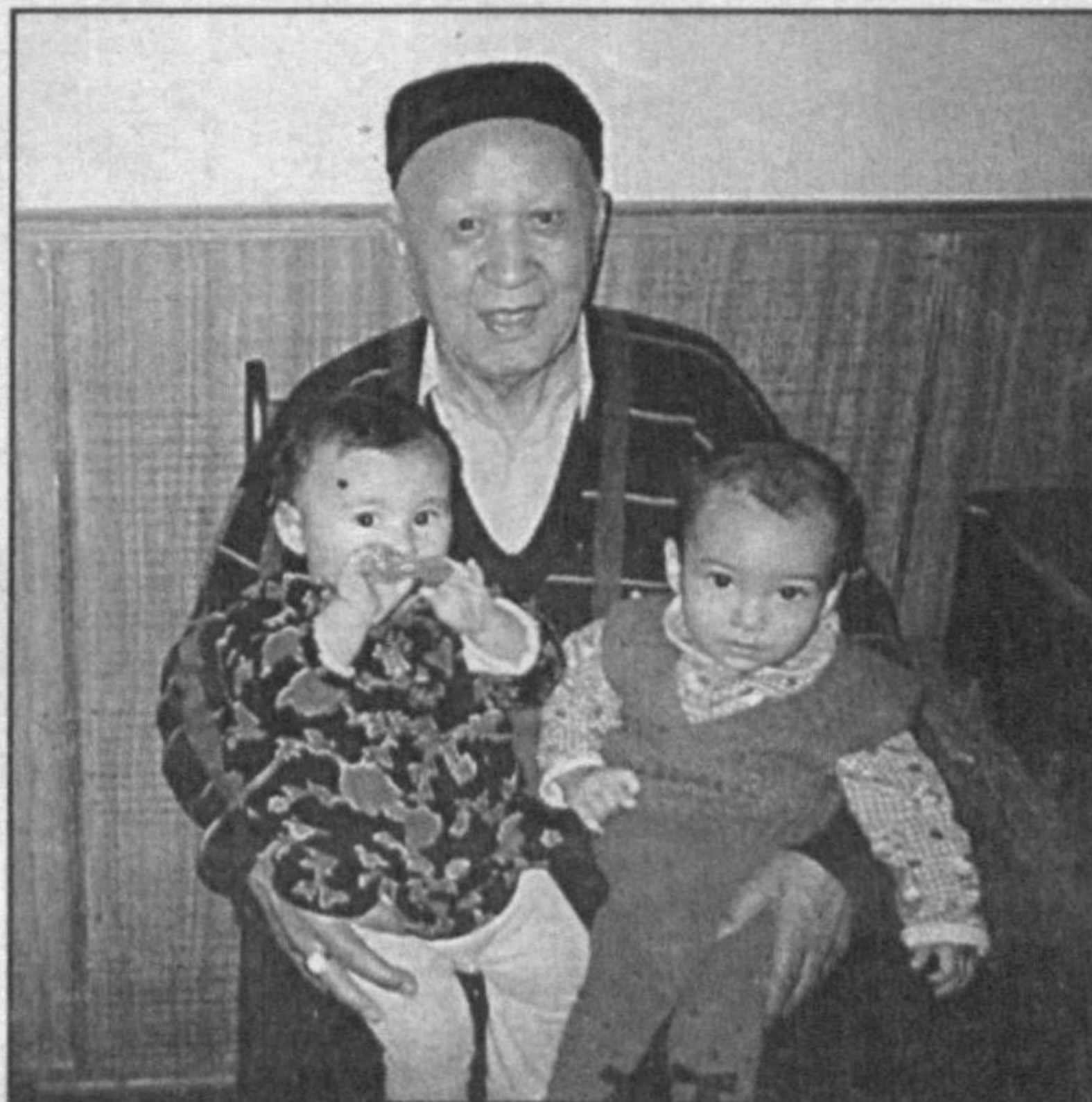
эти. У ерда ҳам тажрибали ходимнинг иш-услубидан кўплаб ёшлар баҳраманда бўлишди.

— Ҳа, мен ишни деб оилани, оилани деб ишни ташлаб қўймадим. Ҳар иккисини ҳам бирдек кўриб, меҳнат қилдим. Раҳматли аёлим Санобаржон билан 55 йил турмуш қуриб, 4 нафар ўғилни тарбиялаб, воёга етказдик, — дейди Шокир ота. — Яхши ният билан нимага қўл урган бўлсам, юртимиз фаровонлиги, қолаверса, фарзандларим камолини кўзлаб қилдим. Яратганга шукрки, жигарбандларим ҳеч кимдан кам эмас. Кўпчилик ҳавас қилса, арзигулик. Фарзандларимнинг тўнғичи Шавкатбек ҳам касбимни давом эттирди. У 1978 йилдан 2001 йилгача кўриқлаш хизматида турли лавозимларда ишлаб, сафдорликдан подполковникка бўлган йўлни босиб ўтди. У Сирғали тумани ИИБ ҳузуридаги кўриқлаш бўлими бошлиғи лавозимидан пенсияга чиқди. Ўғилларим Бахтиёр, Ўткирбек, Зокиржонлар халқ хўжалигининг турли соҳаларида меҳнат қилишяпти.

77 йилдан ортиқ умр кўриб, ҳозирда бахтли яшаётган Шокир ота Даминовнинг меҳнат дафтарчасини варақлар эканмиз, унинг мукофотлар тўғрисидаги саҳифаси тўлаллигини кўрдик. У кишининг кўрсатган хизматлари юксак баҳоланиб, 1994 йилда "Шухрат" медали билан мукофотланган. Ҳозирда 14 неvara, 8 эваранинг куршовида умргузаронлик қилаётган бобонинг издошлари авлодлари орасида ҳам йил сайин ортиб бораёпти. Неvarалари, катта лейтенантлар Ғайратбек Сирғали тумани ИИБ ЁХБ катта инспектори, Ҳикматжон эса Тошкент шаҳар ИИББ ҳузуридаги кўриқлаш бошқармаси 3-батальони отряд командирининг ШТБИ буйича ўринбосари.

Демак, Шокир отанинг сулоласи давом этмоқда. Халқимизда меҳнат қилган элда азиз, деган нақл бор. Ҳаётини юрт осойишталиги, халқ фаровонлигига бағишлаган табаррук инсон Шокир ота Даминов ҳар қанча эъзозга, ҳурматга лойиқ.

Қобилжон ШОКИРОВ.

Хизматларда

САМАРАДОРЛИК ОШАЯПТИ

Хоразм вилояти ИИБ эксперт-криминалистика бўлими ходимлари содир этилган жиноятларни қисқа фурсатда аниқлаш учун фаоллик кўрсатишяпти.

Жорий йилнинг ўтган даври давомида уч юзга яқин воқеа жойи кўздан кечирилди. Қўл бармоқлари излари ёрдамида 336та жиноят фош этилди. Бунда ўтган йили ишга туширилган "Адис-Сонда" компьютер тизимининг ёрдами катта бўлди.

— Республика Ички ишлар вазирлиги томонидан бўлимимизга воқеа жойига чиқиб, барча эксперт тадқиқотларини ўтказиш имкониятига эга бўлган замонавий хизмат автомашинаси берилди, — дейди вилоят ИИБ эксперт-криминалистика бўлими бошлиғи Фарҳод Матёкубов. — Бу автомашинада барча зарур тадқиқотларни ўтказиш ускуналари, компьютер, рақамли фотоаппарат, видеокамера, алоқа воситалари ҳамда ёритқич асбоблари мавжуд. Булар ёрдамида ҳар қандай жиноятларнинг изи совимай туриб, аниқлаш мумкин.

Синчков ва изланувчан ходимлар замонавий техника воситаларидан унумли фойдаланишяётгани боис хизмат самарадорлиги ошмоқда.

Худойберган ЖАББОРОВ.

Суратда: ЭКБ эксперти, майор Муҳиддин Каримов купюранинг сохталлигини аниқламоқда.

Фарҳод МУҲАММАДИЕВ олган сурат.

Миннатдорчилик

РУҲИЯТИМ ТЕТИК БЎЛИБ ҚАЙТДИМ

2005 йил 31 январдан 15 февралга қадар Наманган шаҳридаги Ўзбекистон Республикаси ИИБга қарашли шифо масканида бўлдим.

Ушбу шифо масканининг асаб касалликлари бўлими бошлиғи, катта лейтенант Сарвар Маматқулов назорати остида даволандим. Шифокор ва ҳамшираларнинг тўғри ва малакали муолажалари туйғайли тезда соғайиб, сеvimли оилам ва меҳнат жамоамга қайтдим.

Айниқса, шифокор Сарвар Маматқуловнинг беморларни кўриб, даволаш давомида бўлган мулоқоти вақтидаги ҳар бир хатти-ҳаракати, ширинсуханлиги, сезгирлиги, тўғри қўйган ташхиси, ҳамшира Раънохон Мамажонованинг муолажаларни ўз вақтида бекаму кўст бажариши, юксак интизомли ҳамда хизмат вазибаларини сидқидилдан удалашлари менда катта таассурот қолдирди.

Оёқларимдаги оғриқлар кетди, тиззадаги шишлар қайтди. Қон босимим меъёрлашди, асаблар тинчланди. Руҳиятим тетик, кайфиятим чоғ бўлиб қайтдим. Шифо маскани жонқуярларига сиҳат-саломатлик, оилаларига тотувлик, хизматларида муваффақиятлар тилаб қоламан.

ҲИКМӨТ МУҲАМЕДОВ,
республика ИИБ ТББ катта терговчиси, подполковник.

Таҳлил

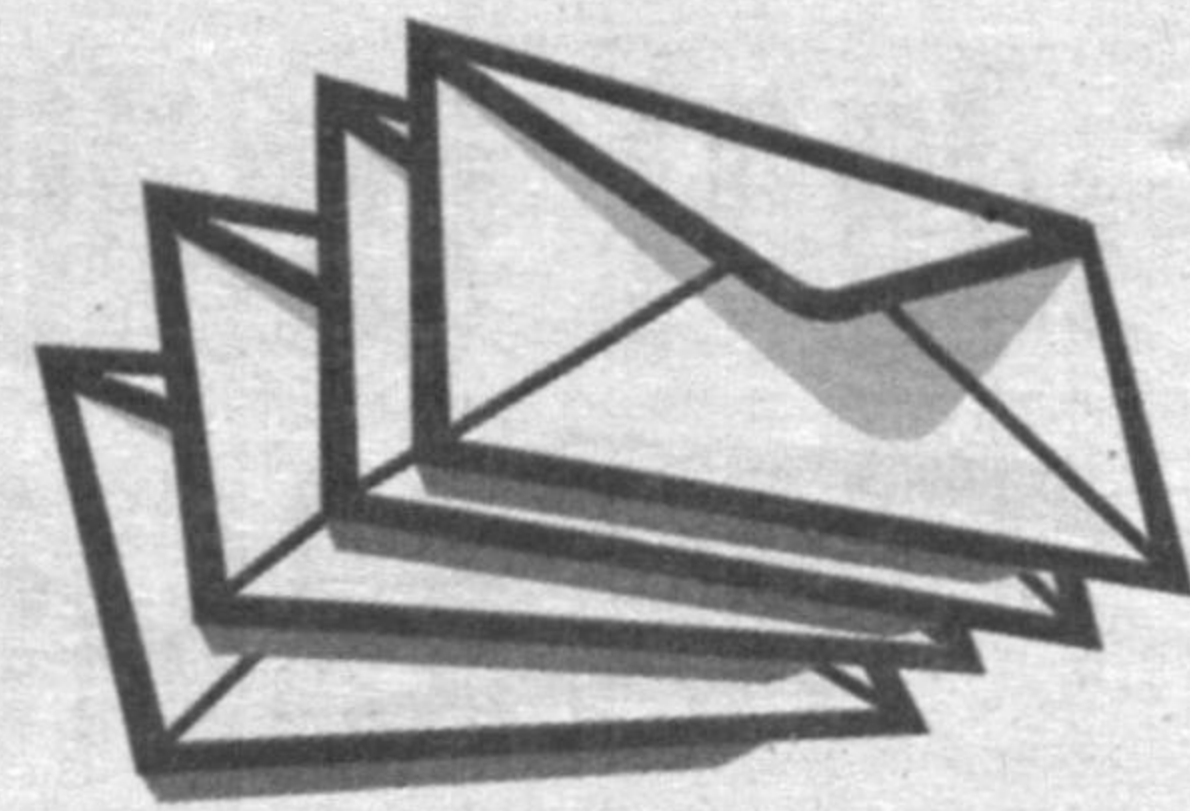
“...Хонадонда етмиш ёшлардаги Талғат Минибоев набиралари Наргица ва Дилнозалар билан қолган эди. Оиланинг бошқа аъзолари турли юмушлар билан кетишганини билган Б. Исмаат эшик кўнғироғини босди. Қария эшикни очган эди, у ичкарига бостириб кирди ва Т. Мингбоевни шафқатсизларча калтаклади. Нотаниш шахснинг ноҳўя ҳаракатларидан кўрқиб, турган ерларида қотиб қолган қизалоқларнинг кўз ўнгида босқинчи видео ва аудио-магнитофонларни олиб, кўздан гойиб бўлди.

Оҳангарон шаҳар ИИБ навбатчилик қисми навбатчиси, майор Сайдазим Абдуллаев ушбу босқинчилик ҳақидаги хабарни олиши билан тезкор-тергов гуруҳга хабар

Эрназаров, Абдурасул Каримов, Элёр Ҳамроқулов каби маҳалла посбонлари профилактика инспекторлари раҳбарлигида эл тинчлигини сақлаш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишга муносиб ҳисса қўшишаётганини айтиб ўтган.

Табиийки, ички ишлар ходимлари ўз вазифаларига виждонан ёндошишаётгани, аҳоли тинчлиги ва осойишталигини таъминлашда фаоллик кўрсатишаётгани фуқароларимизни қувонтирмакда. Уларда юрт посбонларига нисбатан ишонч туйғулари мустаҳкамланаяпти. Буни тахририятимизга келаётган кўплаб миннатдорчилик хатлари исботлаб турибди. Республика Ички ишлар вазирлиги

ган ўйларни бизга юбораётган номаларда ифодалашга ҳаракат қилмоқдалар. Хусусан, Андижон вилояти ИИБ ШТБХ катта инспектори, капитан **Б. Азимов** “Огоҳлик – давр талаби” деб номланган мақоласида МХХ вилоят бошқармаси ҳамда ички ишлар бошқармаси ҳамкорлигида ўтказилган ўқув-амалий машғулот тўғрисида хабар беради. Машғулот иштирокчилари жангариларни зарарсизлантириб, улар томонидан гаровга олинганларни беталофат озод этиш каби машқларни бажаришган. Фарғона вилояти Бешариқ туманилик **Ж. Холмирзаев**нинг “Ўзингни, ўз уйингни ўзинг асра!” деб

мумкин. Унда рўй берган ёнгинларнинг сабаби кўрсатилиши мақсадга мувофиқ эди. Лекин кўпроқ рақамлар келтирилган. Бу эса ўқувчига керакли озуқани бермайди. Самарқанд шаҳридан мактуб йўллаган подполковник **А. Фуломов**нинг “Ҳаёт мазмуни”,

МАВЗУЛАР РАНГ-БАРАНГ, ЎРИТИЛИШИ-ЧИ?

тизимдаги “Зарафшон” дам олиш сиҳатгоҳида соғлигини тиклаётган бир гуруҳ фахрийлар номидан тахририятга мурожаат қилган истеъфодаги майор **А. Юляхшиев**нинг

мақоласи билан танишиб, муассасага ташриф буюраётганлар учун қулай шароитлар яратилганини билиб олдик. Яна бир мактубни кўздан кечирамиз. “Синглим Сожида пойтахтда адашиб қолиб, Самарқандга келиш учун бошқа автобусга чиқади, – деб ёзади Кўшробот туманидаги 27-мактаб ўқитувчиси **Ф. Тилашев**. – Оллоҳга шукрлар бўлсинки, юртимизда пок ниятли инсонлар кўп. Самарқанд вилояти, Булунгур тумани ИИБ Килдон қўрғони милиция бўлинмаси шахсий таркиби ходимлари Сожидани топишга яқиндан кўмаклашди. Ходимлар унга худди ўз сингилларидек муносабатда бўлишган. Ана шундай софдил, жонқуяр, ўз касбининг фидойилари омон бўлишсин”.

Сунга ўхшаш мазмундаги мақолаларни Янгийўл тумани “Марказ” маҳалласида яшовчи **Н. Раҳмонбердиева**, Хоразм вилояти Хива тумани Р. Атажанов кўчасидан **К. Жуманиёзов**лар ҳам йўллашган. Афсуски, уларда айрим ноаниқликлар борлиги ёки фактлар етарли эмаслиги туфайли газета саҳифаларида ёритилиши имкони бўлмади.

Тахририят почтаси орқали олинган яна бир туркум мактублар борки, мазмун-моҳияти кўпроқ аҳолини огоҳликка даъват этиш билан боғлиқ. Шундай бўлиши табиий. Бинобарин, кейинги пайтда дунёда рўй бераётган террорчилик ҳаракатлари, айрим минтақалардаги нотинчликлар одамларни анча ҳушёр қилиб қўйди. Террорчилар хуружини ўз бошларидан кечирган юртимиз фуқаролари ҳам бундан мустасно эмас. Улар шу муносабат билан жойларда ташкил этилаётган тадбирлар ва қалбларида кечаёт-

номланган мақоласида тумандаги маҳаллалар аҳли билан ўтказилган учрашув ва суҳбатлар тилга олинган. Қизириқ тумани “Кунчиқиш” маҳалласида яшовчи **Тошбўри Шониев** ўшбу мавзудаги мақоласини “Сергаклик оиладан бошланади” деб номлади. Қашқадарё вилояти Чирокчи туманилик **Б. Бобораҳматов** ўз мақоласида “Чиял” ширкат жамоа хўжалиги Оқтўнли қишлоғи аҳли, фаоллари, мактаб ўқитувчилари, профилактика инспекторлари, кенг жамоатчилик томонидан ҳушёрликни таъминлаш бўйича ўтказилаётган тадбирлар ҳақида сўз юритган. Тошкентлик **М. Шукурова** эса “Огоҳ бўлсак бас!” сарлавҳали мақоласида пойтахтдаги “Мустақилликнинг 10 йиллиги” маҳалласи хотин-қизлар кенгазининг раисаси Васида Орипова билан суҳбат асносида аёллар ҳамда ёшлар диний-экстремистик оқимлар таъсирига тушиб қолмасликлари учун қандай омилларга эътибор бериш зарурлиги тўғрисида фикр юритган. Ушбу мақолаларда кўтарилган мавзу долзарб, аммо асосан умумий гаплардан иборат бўлиб қолгани, билдирилган мулоҳазалар илгари эълон қилинган материаллардаги фикрларга ўхшаб қолгани учун улардан фойдалана олмадик.

Тахририятга келаётган материаллар ранг-баранг, аммо айримларининг ёритилиши талаб даражасида эмас. Республика ИИБ Ёнгин хавфсизлиги олий техник мактаби ўқитувчиси, майор **У. Норқўзиёв** мамлакатимизда ёнгинлар билан боғлиқ жиноятларни таҳлил қилишга ҳаракат қилган. Бироқ рўй берган жиноятларни шарҳлаш ўрнига, жиноят кодекси моддаларини санаб ўтиш билан чекланиб қолган. Худди шундай фикрни Фарғона вилояти ИИБ ЁХБ бошлиғи ўринбосари, подполковник **Ч. Менгзияев**нинг “Инсон ҳамма нарсадан азиз” сарлавҳали мақоласи хусусида ҳам айтиш

“Гўдак кулгуси”, “Моҳир мутахассис” “Қора қоплончанинг қайтиши” сарлавҳали ва бошқа мақолаларида фактлар етарли эмас, муаллиф воқеаларни баён этишга берилиб кетган. Мисол тариқасида “Афросиёб” сарлавҳали мақоласида Самарқанддаги Афросиёб мажмуасининг тарихи далиллар орқали очиб берилмаганини келтирса бўлади. Катта лейтенант **Э. Фозилов**нинг “Сармижон” посбонлари” мақоласида Бухоро вилояти Гиждувон тумани худудида жойлашган “Сармижон” чегара ИПХ масканида ўтказилган тадбир тўғрисида гап боради. Бироқ материал куруқ фактлардан иборат, юқорида айтганимиздек, мулоҳаза, таҳлил йўқ. Қашқадарё вилояти ИИБ ЖИЭБга қарашли муассасадан йўлланган материал талабга жавоб беради, аммо муаллифнинг исм-шарифи ёзилмаган. Уни аниқлашнинг эса имкони бўлмади.

Биз, шунингдек, Самарқанд вилояти, Пайариқ тумани “Деҳқонобод” жамоа хўжалигида яшовчи **Т. Турсунзода**, журналист **М. Шакарова**, Қашқадарё вилояти Косон шаҳридан **Н. Тоғаев**, Сурхондарё вилояти Сарийосиё тумани ИИБ ТБ бошлиғи, майор **Ж. Бердишукуров**, истеъфодаги майор **Ҳ. Хусанбоев**, Тошкент вилояти Оққўрғон тумани “Маданият” жамоа хўжалигидан **П. Эргашев**, доришунос **Ш. Усмонов**, Навоий вилояти Навбахор тумани Охунбобоев номли жамоа хўжалигида яшовчи **Б. Кўчқоров**, Асака шаҳар ИИБ ЁХБ 7-ҲЭХК инспектори, лейтенант **Н. Ҳожиматов**лардан ҳам турли мазмундаги хат-хабарлар олдик. Уларда айрим жузъий камчиликлар борлиги туфайли фойдаланишнинг имконияти бўлмади. Бунинг учун узр сўраб, сизлардан пишиқ-пухта материаллар кутиб қоламиз.

Хатлар бўлими.

HAYRATOMUZ VOQEALAR,
BOLAJONLAR SAHIFASI,
MUNAJJIMLAR BASHORATI,
SKANVORD VA KROSSVORDLAR,
HAJVIYA, XANDALAR,
SPORT YANGILIKLARI,
INTERNET XABARLARI.

OLAM

Сеҳр-жоду

Бу воқеа Гаитида – Томазо шахри яқинида юз берди. 18 ёшли Камилла Мэтью Тусселга турмушга чиқди. Мэтьюнинг асли кимлиги, қаердан келгани, олдинги ҳаётини ҳеч ким аниқ билмасди. Аммо йигитнинг чўнтагида ҳамшиша пул бўларди. Шунинг учун Камилланинг ота-онаси қизларининг ялиниб-ёлворишини кўриб, бу никоҳга рози бўлишди. Тўйга саноқли кунлар қолганда куёв фақат ўзига тегишли кишилар учунгина зиёфат беришни айтди. Келиннинг ота-онаси “тегишлилар” сафига кирмасликларидан хабар топиб, ҳангу манг бўлиб қолишди. Камилла эса ҳайратга тушмади. “Балки, севгим ихчамгина, камтарона зиёфат бермоқчидир ёки янги сотиб олган уйимизда тезроқ мен билан ёлғиз қолмоқчидир”, – деб ўйлади у.

Никоҳдан ўтишгач, Мэтью Туссель Камиллани янги уйга бошлаб келди. Ҳамма хоналар саранжом-сарошга эди. Меҳмонхонадаги тузалган стол атрофида тўрт нотаниш эркак ўтирарди. Хона нимқоронғу бўлгани учун қиз уларнинг юзини аниқ кўролмади. Меҳмонлардан садо чиқмасди. Орадан пича вақт ўтгач, Камилла безовта бўла бошлади. Сабаби, таклиф қилинганлар ҳеч нарса ейишмас, ўзаро гаплашишмас, ҳатто боқалларига куйилган ичимликдан бир қултум ҳам ичишмасди. Мэтью бўлса нуқул ўзини ноқулай сезиб, меҳмонлари учун қайлиғидан кечирим сўрарди. “Мана кўрасан, – дерди у. – Биз овқатланиб бўлайлик. Кейин улар қойилмақом қилиб рақсга тушишади”.

Камилла нима бўлаётгани, меҳмонлар кимлигини билиш учун ўрнидан сакраб туриб, шамдонда ёниб турган шамни олиб, уларнинг юзига тутди. Қараса, стол атрофидагилар мурдалар экан. Энди улардан қўланса хид тарқалаётганини ҳам туйди. Шу пайтгача “меҳмонлари” зомбилар эканини сезмаганига ҳайрон бўлди.

Камилла ҳақиқий гаитилик эмасми, зомбилар қанақа бўлишини жуда яхши

биларди. Улар жодугар томонидан тирилтирилган мурдалар бўлиб, хўжайинларининг буйруғини кутиб, унинг хизматига шай бўлиб туришарди. Одатда зомбиларнинг танаси тирилганларидан кейин ҳам айнишда давом этади. Тирилган мурдалар ақллиги билан кўзга ташланмайди, фақат бировни ўлдириш истагига тушиб қолишлари мумкин. Ўзларининг хўжайинлари (бокор)

тиб кўрмади. Жодугарга зиёфат уюштириб, унга зомбиларни таклиф этиш нима учун зарур бўлгани сирлигича қолди.

Гаитиликлар жодугар (бокор)лар одамларнинг руҳларини ўғирлаб, тирик мурда ёки зомбиларга айлангиришларига ишонишади. Айтишларича, шом чўкиши билан жодугар биқиниб бўлажак қурбонининг уйига келаркан ва эшик ёки дераза тирқи-

сўриб оларкан. Кейин бу руҳни махсус шиша идишга пуфларкан. Сўнг идишнинг оғзига зичлаб тикин тикиб, танасиз руҳни банди ҳолда сақларкан. Руҳсиз қолган одам озиб-тўзиб кетар, орадан кўп ўтмай вафот этаркан. Жодугар одатда унинг дафн маросимида қатнашарди. Кечаси эса гўрни очиб, марҳумнинг исмини айтиб чақиради. Марҳум исмини эшитиб кўзини очади. Жо-

Херстон шифокорлардан лентаргик уйку ҳолатида дафн этилган одамларни зомбига айлантурса бўладими, деб сўради. “Ҳойнаҳой, бу шўрлик кимсалар қандайдир гиёҳ ёки ичимлик ёрдамида шу кўйга солинишган, – деб ёзади тадқиқотчи. – Бунинг сири авлоддан авлодга ўтади. Эҳтимол, бу восита орқали миянинг ақл ва нутқ учун жавоб берадиган қисмининг фаолияти бузилса керак. Зомбилар ҳаракат қилишади, буйруқларни бажаришади, аммо атрофдагилар билан мулоқот қила олишмайди. Уларнинг бор кучи хўжайинига қулоқ қоқмай бўйсунушга қаратилган бўлади”.

Бундан бир неча йил аввал америкалик истеъдодли олим Уэйд Девис ҳам зомбилар масаласи билан шуғулланган эди. У Гаитида бир неча бор бўлиб, тирик мурдалар ҳақида даҳшатли ҳикоялар эшитди. Жодугарларнинг ишончига кириб, улардан сирларини билишга муваффақ бўлди. У зомбига айлангириш жараёнини бошидан оёғигача ўрганиб чиқди. Шундан сўнг ўликларни тирилтириш ғирт уйдирма, деган хулосага келди.

Маълум бўлишича, жодугар махсус кукун ёрдамида ўзига ёқмаган одамни кома (бехуш) ҳолатига солар экан. Бу ҳолатдаги кишининг мурдадан фарқи қолмайди. Гаитида иқлим иссиқ бўлгани учун марҳумни тезда дафн этишади. Бокор эса кукуннинг таъсири қачон йўқолишини яхши билади. “Тирилган мурда” эса ақлан заиф бўлиб қолади, хотирасини йўқотади, фақат оддий топшириқларнигина бажара олади. Хуллас, Чингиз Айтматов қаламга олган манқуртдан фарқи қолмайди. Уэйд Девис кукунни қандай тайёрлаш сирини умрбод сир сақлашга қасам ичгачгина бунни ошкор этишди.

Гаитида бўлган сайёҳларнинг айтишича, ҳозир ҳам шаҳар кўчаларида баъзан ғалати одамлар учраб туради. Улар, гўёки яқинда ер остидан чиққанга ўхшашади, худди уйкусираётгандек гандираклар юришади. Бундай кишиларнинг сўник кўзларини кўрган ўткинчилар эълари жимирлаб, дарҳол улардан четга қочишади ёки йўлнинг бошқа томонига ўтиб кетишади.

МАНҚУРТ БИЛАН ЁНМА-ЁН

назоратидан қутилишса, бировни ўлдириб, бурдалаб ташлашлари ҳеч гап эмас. Аммо зомбини ўлдириш қийин. У калласи узиб ташланса ҳам, бўлажак қурбонини кувиб кетаверади...

Хуллас, Камилла жодугарга, яъни бокорга турмушга чиққанини англаб етди. Бундан ваҳимага тушиб, югуриб ёш келин-куёвлар учун тайёрланган ётоққа кириб кетди. Сўнг дарҳол эшикни қулфлади. Мэтью ҳар қанча ялиниб-ёлвормасин, дўқпўписа қилмасин, эшикни очмади. Уфқдан қуёш кўри-на бошлаши ҳамон Мэтью уйдан бош олиб чиқиб кетди. Шу-шу Камилла уни қай-

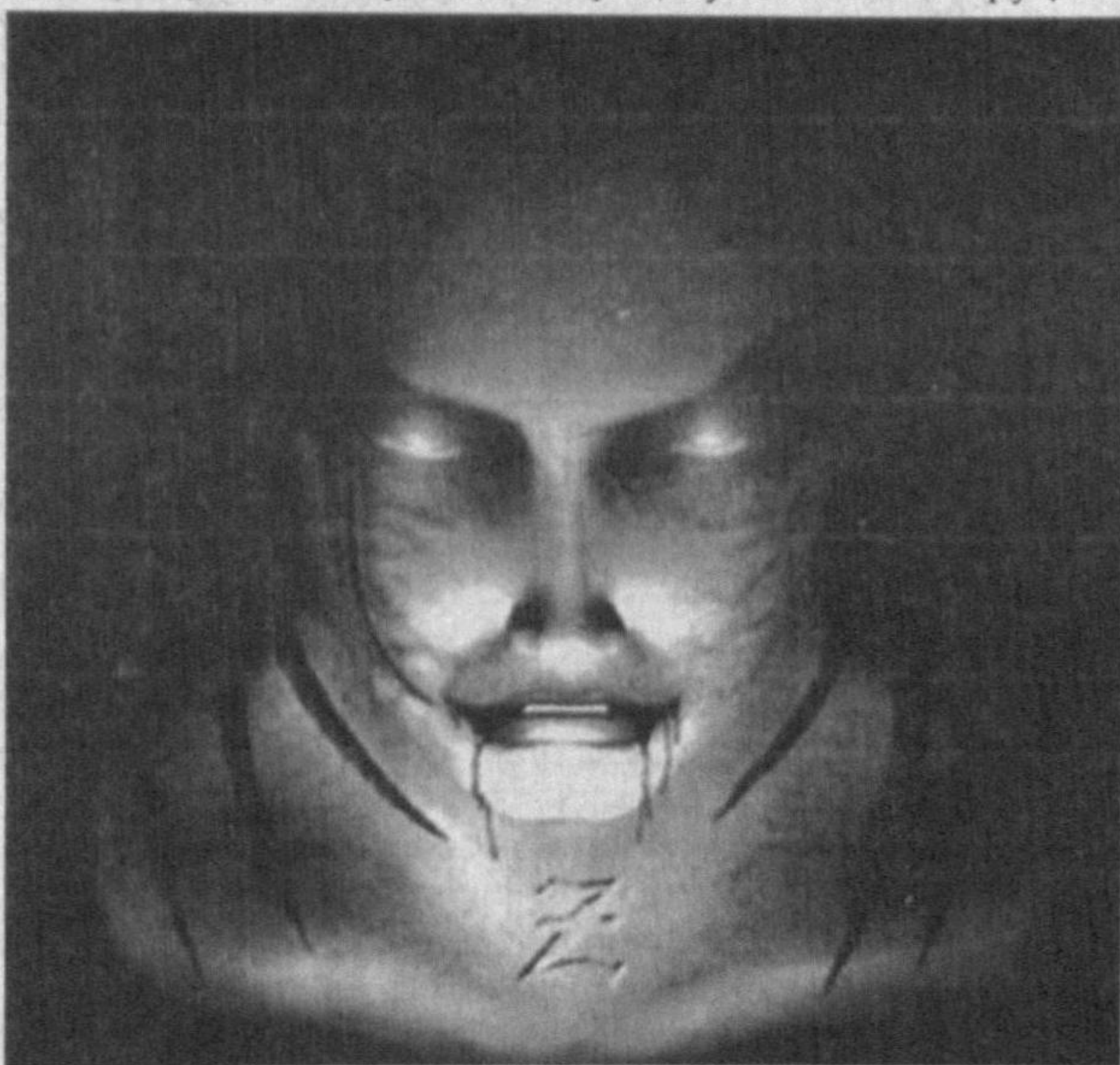

шига лабини босиб, чуқур нафас оларкан. Яъни, шу тариқа уй эгасининг руҳини

дугар руҳ қамалган шиша идишнинг оғзини очиб, марҳумнинг лабига теккизади. Марҳумни тепага олиб чиқиб, мурда қазиб олинганини ҳеч ким билмасин, деб қабрни яна кўмиб ташлайди. Сўнг тирилган мурдани уйига олиб келиб, махсус ўтўландан тайёрланган қайнатма ичиради. Бундай маросимдан кейин у хотирасини бутунлай йўқотиб, ўзининг хўжайини, яъни бокорга сўзсиз бўйсунга бошлайди.

Кўпинча зомбилик бирор жиҳатдан жодугарга ёқмаган ёки унинг ҳасадини кўзгаган одамлар чекига тушади. Бокор бундай қулларни ўзининг даласида ишлатиши мумкин. Баъзан қабила шомони бўлган жодугарлар шу тариқа ёвуз кучларга қурбонлик қилишади.

Америкалик ёзувчи Зора

BOLALAR SAHIFASI

Kunlardan bir kun...

YOLG'ON – O'ZINGGA ZIYON

Damir shanba kuni tog'asinikiga keldi. U tog'asining o'g'li Botir bilan tengdosh, ikkovi do'st. Kattalar ishga ketishgach, uyda ikkovi qoldi. Avvaliga videoda multfilm tomosha qilishdi, keyin shashka o'ynashdi, u ham jonga tegib, nima qilishni bilmay qolishdi. Shu payt telefon jiringlab qoldi. Botir go'shakni ko'targan edi bir ayolning ovozi eshtildi va notanish kishini so'radi. Botir uning adashganini bilib:

– Siz so'ragan uy emas, boshqa joyga tushib qoldingiz, – dedi.

Damir shu payt xayoliga bir fikr kelganday go'shakka yopishdi.

– Nima, uyingga telefon qilmoqchimisiz? – so'radi Botir.

– Yo'q, men ham biror raqamni terib, odamlarni ovora qilmoqchiman, – dedi tirjayib.

– Qo'y, go'shakni. Yaxshisi, kitob o'qiyamiz, – dedi Botir.

– E-e, bor, kitobing-

ni o'qiyver, men bilan ishing bo'lmasin, – dedi Damir.

Botir kitob javoni tomon ketdi. Damir avvaliga bir-ikkita raqam terdi, falonchilarning uyimi, deb so'radi, javobni eshitib miriqib kuldi. Keyin tez tibbiy yordamga qo'ngiroq qildi. Navbatchining ovozi eshinishi bilan:

– Oyim kasal bo'lib qoldilar, – dedi va manzilni aytdi.

O'z ishidan mamnun bo'lib, Botirning yoniga bordi. Ikkovi kitob varaqlab o'tirgan edi, eshik qo'ng'irog'i jiringlab qoldi. Botir yugurib eshik oldiga borib, kimligini so'ragan edi:

– Tez tibbiy yordamdanmiz, eshikni och, – degan ovoz keldi.

Eshikni ochgan Botir oq xalatli ayolni ko'rib, hayron bo'ldi.

– Oying qaysi xonada, ko'rsat, – dedi do'xtir ichkariga qadam qo'yarkan.

– Oyim, uyda yo'qlar, – dedi Botir ayolga qarab.

– Nega oyim kasal deb qongiroq qilding? – dedi ayolning jahli chiqib. U nimalardir deb chiqib ketdi.

Botirning orqasida turgan Damir b'olsa tirjayib:

– Bopladimmi? – dedi.

Botir uning ishidan ranjib, indamay ichkari-ga kirib ketdi.

Kechki payt Damir uyiga qaytdi. Kelganida oyisining tobi qochib qolgan ekan. Akasi tez yordamga telefon qilgan, lekin negadir, undan darak yo'q edi. Tez yordam kelganida Damirning oyisi ancha og'irlashib qolgandi.

– Shu yerga shoshib kelayotgandik, bir bola oyim juda og'ir kasal bo'lib qoldilar, deb qo'ng'iroq qildi. Borsak, aldagan ekan, qancha vaqtimiz bekor ketdi, – dedi shifokor ayol.

Buni eshitgan Damirning nafasi ichiga tushib ketdi.

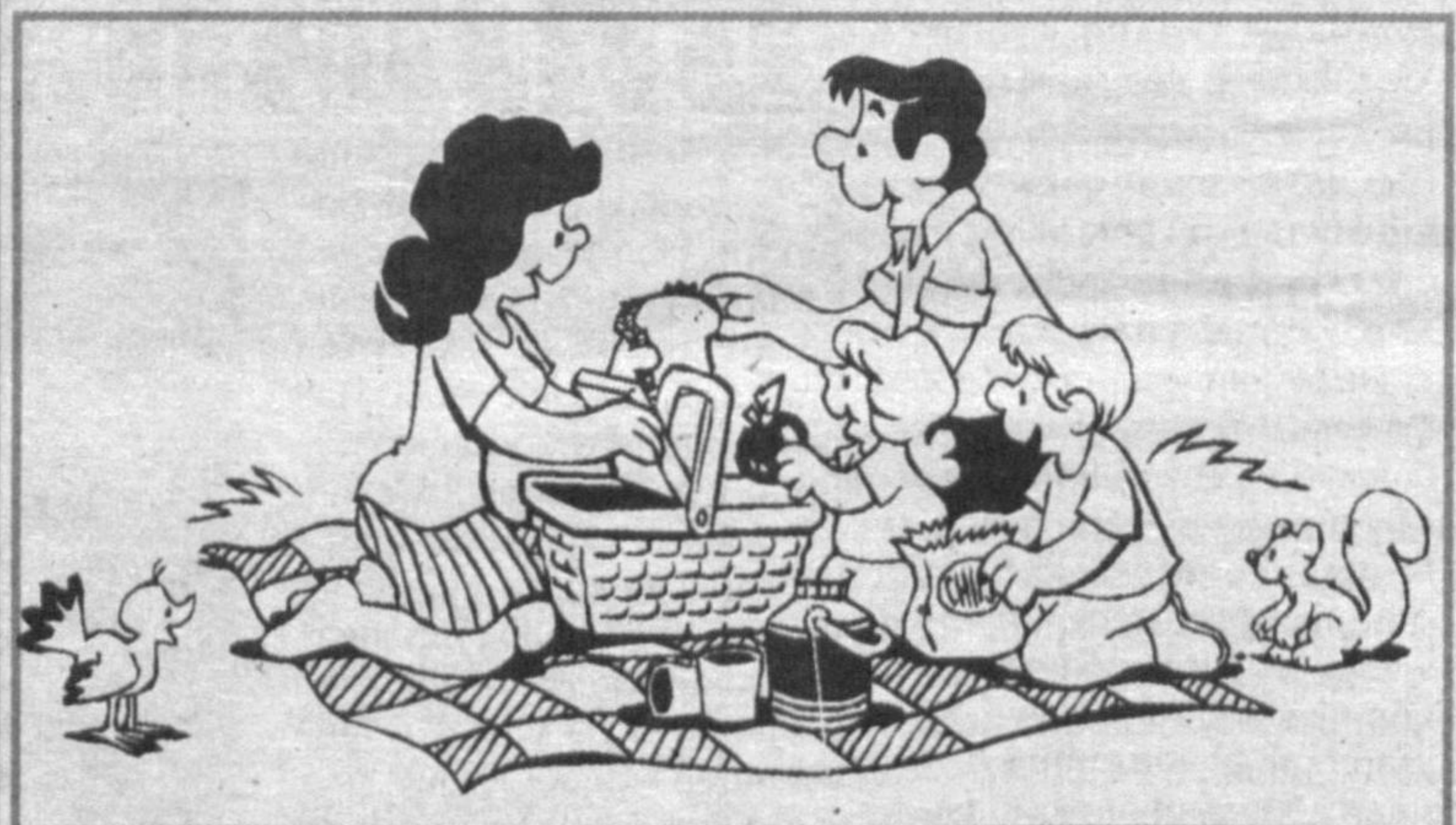
Sadriddin ABDULLAYEV.

TEZ AYTISH

Ma'ruf Sharif va Zarifni qildi ta'rif,
Sharif va Zarifni qildi ta'rif Ma'ruf.

8TA FARQNI TOPING

JUMBOQLI HIKOYACHA

Qadim zamonda kambag'al bir yigit yashardi. O'tinchilik bilan kun ko'radigan yigit ketayotsa to'rga tushib qolgan kabutarni ko'radi. Unga rahmi kelib ozod qiladi. Kabutar bir aylanib nuroniy cholga aylanadi va:

– Rahmdilliging uchun rahmat o'g'lim, men sehrgarman, tilagingni ayt bajaraman. Lekin har qancha tilaging bo'lsa, qisqacha bir gap bilan izhor etishing kerak, – deydi.

Yigitning keksa onasi bo'lib kozi ojiz edi, uylanganiga ko'p yillar bo'lsa-da befarzand, uning ustiga kambag'al. Bolalar, ana shu tilaklarni bir gap bilan izhor etishda yigitga yordamlashib yuboring-chi.

Qadri bolalar, namunada berilgani asosida yurtimizda yashaydigan qushlar nomini kataklarga yozib chiqing.

Q	A	M	U	S	I	Ch	A	R
L	L	D	L	O	Ch	A	Q	G'
A	Y	I	R	N	I	L	X	A
A	L	S	G'	S	O	A	A	T
K	S	A	O	Ch	R	K	N	U
I	S	K	Q	A	R	Q	O	Q
Q	K	O'	K	A	G'	Y	I	R
P	I	Sh	A	G	U	T	Q	A
O	P	B	U	R	M	I	Q	Q

ДУШАНБА

28

«Ўзбекистон» телеканал

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.45 «Тахлилнома»
8.50 «Ноилож сайёда»

«Ёшлар» телеканал

16.55 Кўрсатувлар дастури
17.00 «Давр» ҳафта ичида
17.35 «Янги авлод» почтаси

«Sport» телеканал

Телетомошабинлар диққатига!
Профилактика муносабати билан 28 феврал куни «Sport» телеканал

«Тошкент» телеканал

17.05 Кўрсатувлар тартиби
17.15 ТТВда сериал: «Рэй Брэдбери театри»

«Тошкент» телеканал

17.05 Кўрсатувлар тартиби
17.15 ТТВда сериал: «Рэй Брэдбери театри»

30-й канал

16.55 гача профилактика ишлари
16.55 Открытие программы

ДУШАНБА

1

«Ўзбекистон» телеканал

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот»
8.40 «Ноилож сайёдалар»

«Ўзбекистон» телеканал

7.00 «Мунаввар тонг»
8.30 «Янги авлод» почтаси
8.50 Олтин мерос

«Sport» телеканал

7.30 «Хабарлар»
7.45 «Бардам бўлинг»
Тонги дам олиш дастури

«Тошкент» телеканал

17.05 Кўрсатувлар тартиби
17.15 ТТВда сериал: «Рэй Брэдбери театри»

«Тошкент» телеканал

17.05 Кўрсатувлар тартиби
17.15 ТТВда сериал: «Рэй Брэдбери театри»

30-й канал

12.00 Открытие программы
12.05, 17.25, 21.00 «Теледамкор»

22.20 «Трасса 60», комедия
13.30 Сериал «Любовница»

ОРТ

6.00 «Доброе утро»
9.00, 12.00, 3.00, 5.00 Новости
9.05 Фильм «Вокзал для двоих»

12.30 «Комната смеха»
13.30 Сериал «Любовница»

ОРТ

6.00 «Доброе утро»
9.00, 12.00, 3.00, 5.00 Новости
9.05 Фильм «Вокзал для двоих»

Нью ВОЗМОЖНОГО»
4:55 Сериал «БЕЗ СЛЕДА - II»

ТВ 3

8.30 Победоносный голос верующего
9.00, 9.30, 10.00, 10.30 Мультфильмы

21.25 Сериал «ЖЕНАТЫ И С ДЕТЬМИ...»
21.55 Сериал «МОСКВА. ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ»

ТНТ

5.55 «Москва: инструкция по применению»
6.20 «ЛЮБОВЬ И ТАЙНЫ САНСЕТ-БИЧ»

10.00 «ДЖЕК-ПОТ ДЛЯ ЗОЛУШКИ»

7 ТВ

7.00, 8.00, 11.30, 16.30, 18.30, 20.30, 23.30, 5.00, 6.00 Диалоги о рыбалке

РТР

3:00 «Доброе утро, Россия!»
6:45 Сериал «Тайны следствия-3»

НТВ

6:00 «СЕГОДНЯ УТРОМ»
9:05 «ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО»

ДТВ

9.00 Мультфильмы
9.30, 20.25 «Неслучайная музыка»

СТС

8.00 «БЕВЕРЛИ ХИЛЛЗ 90210»
8.40, 8.50, 9.00 Мультфильмы

ОРТ

6.00 «Доброе утро»
9.00, 12.00, 3.00, 5.00 Новости
9.05 Фильм «Вокзал для двоих»

РТР

3:00 «Доброе утро, Россия!»
6:45 Сериал «Тайны следствия-3»

ТВ 3

8.20 «Ситроникс» - техника интеллекта
8.30 Победоносный голос верующего

ТНТ

5.55 Москва: инструкция по применению
6.20 «ЛЮБОВЬ И ТАЙНЫ САНСЕТ-БИЧ»

СТС

8.00 «БЕВЕРЛИ ХИЛЛЗ 90210»
8.40, 8.50, 9.00 Мультфильмы

ОРТ

6.00 «Доброе утро»
9.00, 12.00, 3.00, 5.00 Новости
9.05 Фильм «Вокзал для двоих»

НТВ

6:00 «СЕГОДНЯ УТРОМ»
9:05 Сериал «ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО»

ТВ 3

8.20 «Ситроникс» - техника интеллекта
8.30 Победоносный голос верующего

ТНТ

5.55 Москва: инструкция по применению
6.20 «ЛЮБОВЬ И ТАЙНЫ САНСЕТ-БИЧ»

7 ТВ

7.00, 8.00, 11.30, 16.30, 18.30, 20.30, 23.30 Диалоги о рыбалке

ОРТ

6.00 «Доброе утро»
9.00, 12.00, 3.00, 5.00 Новости
9.05 Фильм «Вокзал для двоих»

НТВ

6:00 «СЕГОДНЯ УТРОМ»
9:05 Сериал «ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО»

ДТВ

9.00 Мультфильмы
9.30, 20.25, 3.35 «Неслучайная музыка»

ТНТ

5.55 Москва: инструкция по применению
6.20 «ЛЮБОВЬ И ТАЙНЫ САНСЕТ-БИЧ»

7 ТВ

7.00, 8.00, 11.30, 16.30, 18.30, 20.30, 23.30 Диалоги о рыбалке

ШАНБА

5

«Ўзбекистон» телеканал

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот»
8.40 ИИВ қоровул қўшинлари намунали кўргазмали оркестрининг концерти.

«Ёшлар» телеканал

6.55 Кўрсатувлар дастури.
7.00 «Мунаввар тонг»
8.30 «Янги авлод» студияси: У ким? Бу нима?

«Тошкент» телеканал

17.05 Кўрсатувлар тартиби.
17.15 «Мультчархпалак»
17.40 «Табриклаймиз-кутлаймиз»

«Sport» телеканал

7.30 «Хабарлар»
7.45 «Бардам бўлинг»
Тонгги дам олиш дастури.

21.00 «Время»
15.25 «Хабарлар»
21.40 «Спорт - салонатлик гарови»

30-й канал

9.00 Открытие программы
9.05, 17.25, 21.40 «Телехамкор»
9.25 «Детский час»

ОРТ

6.00 «Доброе утро»
9.00, 12.00 Новости
9.05 «Потерявшие солнце»

ра
23.10 Комедия «Стильная штука»
1.10 Фильм «Легенды осени»

РТР

3:00 «Доброе утро, Россия!»
6:45 Сериал «Тайны следствия-3»
7:45 ПРЕМЬЕРА. «Повесть о кавказском разбойнике»

НТВ

6:00 «СЕГОДНЯ УТРОМ»
9:05 «ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО: НЕ СУДИТЕ»

ЕТ ПОЗНАКОМИТЬСЯ»
15:35, 18.35, 5.40 «ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ»

ТВ 3

8.50 «Ситроникс» - техника интеллекта.
9.00, 9.30, 10.00, 10.30 Мультфильмы.

ДТВ

9.55 Сериал «НАПРЯГИ ИЗВИЛИНЫ»
10.30 Мультфильмы.

12.05 Туристическая программа «В дороге!»
12.20 Боевик «СУДЬЯ ДРЕДД»

ТНТ

5.55 Москва: инструкция по применению.
6.20 «ЛЮБОВЬ И ТАЙНЫ САНСЕТ - БИЧ»
7.10 «Глобальные новости»

Домашнее видео.
3.00 «ДВАЖДЫ ПОД РОЖДЕСТВО». Сказка.

СТС

8.00 «СПАСАТЕЛИ». Фильм.
9.50, 10.20, 10.30 Мультфильмы.
11.00 Кино «ГЕПАРД».

ЯКШАНБА

6

«Ўзбекистон» телеканал

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот»
8.35 «Камалак». Болалар учун кинодастур.

«Ёшлар» телеканал

9.35 Автосалтанат.
9.55 Очил дастурхон.
10.15 «Қаққаха» хангомалари.

«Sport» телеканал

7.30 «Хабарлар»
7.45 «Бардам бўлинг»
Тонгги дам олиш дастури.

ОРТ

6.00, 10.00 Новости
6.10 Фильм «Земля до начала времен»
6.50 Фильм «Приключения желтого пса»

РТР

3:45 Фильм «Еще раз про любовь»
5:15 «Большая перемена»
5:40 «Золотой ключ»

НТВ

6:00 Мультфильмы
6:40 Приключенческий фильм «ПЯТНАДЦАТИЛЕТНИЙ КАПИТАН»

ТВ 3

8.30 Жизнь в слове.
9.00, 9.30, 10.00, 10.30 Мультфильмы.

ДТВ

9.55 Сериал «НАПРЯГИ ИЗВИЛИНЫ»
10.30, 11.15 Мультфильмы.

ТНТ

7.00 «НАША СЕКРЕТНАЯ ЖИЗНЬ-3». Сериал.
7.50 «Каламбур»
8.20 «ДЖИВ И ВУСТЕР». Комедийный сериал.

СТС

8.00 «МИССИЯ СПРАВЕДЛИВОСТИ». Фильм.
9.50, 10.20, 10.30 Мультфильмы.
11.00 Кино «СКАЗОЧНЫЙ ПРИНЦ».

«Ёшлар» телеканал

6.55 Кўрсатувлар дастури.
7.00 «Мунаввар тонг»
8.30 «Янги авлод» студияси: Билагон маслахати.

«Тошкент» телеканал

17.05 Кўрсатувлар тартиби.
17.15 Болажонлар экрани.
17.35 «Табриклаймиз-кутлаймиз»

30-й канал

9.00 Открытие программы
9.05, 11.20, 17.25, 21.35 «Телехамкор»

ТАБРИКЛАЙМИЗ!

Ўзбекистон Республикаси ИИБ Шахсий таркиб билан ишлаш хизмати бошлигининг ўринбосари, подполковник **Абдумурод Анварович ЮНУСХҲАЕВ**ни туғилган куни билан самимий муборакбод этамиз. Унга узоқ ва мазмунли умр, мустақам саломатлик, оилавий хотиржамлик, ишларида катта ютуқлар ёр бўлишини тилаб қоламиз.

Республика ИИБ ШТБХ раҳбарияти ва шахсий таркиби.

Ички ишлар идоралари фахрийси **Бахтиёр МУРТАЗАЕВ**ни 50 ёшга тўлгани билан самимий муборакбод этамиз. У кишига узоқ умр, мустақам саломатлик тилаб, яна кўп йиллар бардам бўлиб, фарзандлари ва шогирдлари камолини кўриб юришини Яратгандан сўраймиз.

Навоний вилояти ИИБ раҳбарияти, шахсий таркиби ва Фахрийлар кенгаши.

Фарғона вилояти ИИБ ШТБМИ катта тезкор вакили, подполковник **Шухратжон ҚУРБОНОВ**ни 50 ёшга тўлгани билан самимий муборакбод этамиз. Унга узоқ умр, мустақам соғлиқ, шарафли ва машаққатли хизматларида зафар ҳамisha ёр бўлишини тилаймиз.

Рафиқаси, фарзандлари ва ҳамкасблари.

Наманган вилояти ИИБ ППХ ва ЖТСБ бўлима сардори, майор **Мамасоли РАХИМОВ**ни туғилган куни билан самимий муборакбод этамиз. Ҳамкасбимизга узоқ умр, сихат-саломатлик, оилавий бахт ва ишларида катта ютуқлар тилаймиз.

Эҳтиром ила ҳамкасблари.

Республика ИИБ автохўжалик бўлими ҳайдовчиси, катта сержант **Маҳаммаджон МИНОВАРОВ**ни туғилган куни билан самимий кутлаймиз. Унга узоқ умр, сихат саломатлик, оилавий бахт, ишларида омад тилаймиз.

Ҳамкасблари ва оила аъзолари.

БИР КУЛИШАЙЛИК

Шифокор:

– Эрингиз қаттиқ шамоллабди. Кўпроқ ичса, дам олса тез тузалади.

Аёл:

– Агар маслаҳатингиз фойда қилганда, у умуман шамолламаган бўларди.

Ветеринария шифокори операциядан сўнг шеригига деди:

– Филнинг ичида ҳеч нарсамиз қолмади, шекилли...

– Йўқ, қолмади. Ие, ҳамшира қани?!

– Бошим билан турганимда юзимга қон қуйилаётганини сезиб турман. Тик турганимда эса оёғимнинг учига қон қуйилгани сезилмайди.

– Оёғингда бўш жой йўқ-да, галварс.

– Кўрдингми, қанча балиқ тутиб келдим?

– Кўйсангиз-чи, дадаси, кўча муюлишидаги балиқ дўконига кирганингизни ўғлингиз кўрибди.

– Ҳа, энди ов ўнгидан келгани учун увол бўлмасин деб пичасини пулладим-да...

– Болам, менга раҳминг келмайдими? Сени деб ўқитувчингдан дакки эшитавериб сочимга-ям оқ оралади.

– Ўзингиз мендан ҳам тўполончи бўлган экансиз-да. Бувимларнинг сочлари оппоқ-ку!

Судья:

– Айбланувчи, нега хонадондаги қиммат-баҳо тақинчоқларга тегмасдан, арзимас кийим-кечакларни ўғирладингиз?

Айбланувчи:

– Мухтарам судья, менга ҳеч бўлмаса сизнинг раҳмингиз келсин. Шундоқ ҳам хотиним шу саволни бераверганидан жоним ҳикилдоғимга келди.

– Танишганимиздан кейин орадан уч кун ўтиб, кўлимни сўраган эдингиз. Мана, уч ой бўлапти қандай машина сотиб олиш бўйича бир қарорга келолмайсиз.

– Бу жиддий масала-да хотин.

МУҲАЖЖИМЛАР БАШОРАТИ

Келгуси ҳафта учун

Кўй. Ушбу ҳафта янги ишларни бошлаш учун қулайдир. Фақат тез ўзгарувчан вазиятга мослашишнингизга тўғри келади. Керакли одамлар билан доимо алоқада бўлиб, олинган маълумотларни ёзиб бориш фойдадан ҳоли эмас. Дўстларингиз сизга бажонидил ёрдам берадилар. Уларнинг маслаҳатига қулоқ тугганингиз маъқул.

Сигир. Мавжуд муаммолар бартараф этилади ва ишга берилиб кетасиз. Ҳамкасбларингиз тажрибасини ўрганиш ва биланларингизни улар билан ўртоқлашиш имконияти бор. Янги ишни таклиф этишлари ёки ишлаётган жойингизда хизмат пиллапоясидан кўтарилшингиз мумкин. Сешанба куни кутилмаган хабар режаларингизни барбод этиши эҳтимолдан ҳоли эмас.

Эгизаклар. Мазкур ҳафтада ҳар қандай ишни уddалайсиз. Ижодий излашларингиз катта қувонч келтиради. Бирор масала юзасидан қарор қабул қилишдан олдин жиддий ўйлаб олинг. Керак пайтда зарур жойларда бўлиб, кутилган натижаларни кўлга киритасиз. Хушxabарлар кайфиятингизни кўтариб юборади. Учрашувларнинг гувоҳи бўлишингиз мумкин.

Қисқичбақа. Ички туйғунингиз тўғри йўлни танлаб, қатъий ҳаракат қилишингизда асқотади. Бошқа шаҳарда яшаётган шерикларингиз билан алоқалар мустақамланади. Душанба куни янги ишларни бошлашдан аввал атрофингиздаги одамлар билан маслаҳатлашиб олиш учун етарли вақт топа оласиз. Сешанба куни анчадан бери қийнаб келаётган муаммо яна ташвишга солиши эҳтимоли бор.

Арслон. Ушбу ҳафтада ташаббус кўрсатишни талаб этадиган ишларда омад кулиб боқади. Рақибларни иттифоқчиларга айлантириб, белгиланган вазифаларни аъло даражада уddалайсиз. Сешанба куни дўстларингиз билан жиддий баҳс бўлиб ўтади. Ҳар бир масалага ижодий ёндошиб, келишмовчиликларни бартараф этишга ҳаракат қилинг.

Бошоқ. Эришилган ютуқлар янада баракали меҳнат қилишга ундайди. Қасбингиз қўшимча вақт ва диққат-этиборни талаб этади. Янги танишлар орттиришингиз ёки эски қадрдонингиз билан алоқани тиклаб олишингиз мумкин. Сешанба куни фарзандларингиз кайфиятингизни бузишга уринадилар. Аммо ташвишланманг, уларни осонгина тартибга чақирасиз.

Тарози. Юлдузлар сизни қўллаб-қувватлайдилар. Буни ёдда тутган ҳолда иш кўринг. Сешанба куни дўстларингиз панд бериши эҳтимолдан ҳоли эмас. Чоршанба куннинг биринчи ярмида кутилаётган давра суҳбатларида фақат ўзингиз билган нарсалар ҳақидагина гапирганингиз маъқул. Ҳафтанинг охирида режаларингизни қайта кўриб чиқиш мақсадга мувофиқдир.

Чаён. Мазкур ҳафтада тўпланган муаммолар сабабини аниқлашнинг айна вақти эканлигини унутманг. Душанба куни келажак ҳақида фикр юри-тиб, бир тўхтамга келгач, саъй-ҳаракатларни бошлаб юборасиз. Вазиятни батамом қўлга олиш имконияти бор. Пайшанба куни ижодий кўтаринкилик билан билдирган гоёларингиз дўстлар ва ҳамкасбларингизни лол қолдиради.

Ёй. Мазкур ҳафтада талайгина воқеалар рўй беради. Тиклаш ёки ободонлаштириш ишларига шай туринг. Хушxabарлар эшитиб, амалий учрашувларнинг гувоҳи бўласиз. Ишларнинг кўпайиб кетиши анча толиқтириши мумкин. Шу боис ўзгаришларга жиддий ёндошишни маслаҳат берамиз. Ҳафтанинг иккинчи ярмида бошқа шаҳарлардаги шерикларингиз билан алоқалар яхшиланади.

Тоғ эчкиси. Ушбу ҳафтада тўпланиб қолган масалаларни ҳал этиш билан бирга янги вазифаларни белгилаб оласиз. Истиқболи порлоқ ва яхшигина маош тўланадиган ишга ўтишингиз мумкин. Пайшанба куни фаолиятингизда асқотадиган инсонлар билан учрашув кутилмоқда. Сўнгги кунларнинг бирида фойдали таклиф оласиз.

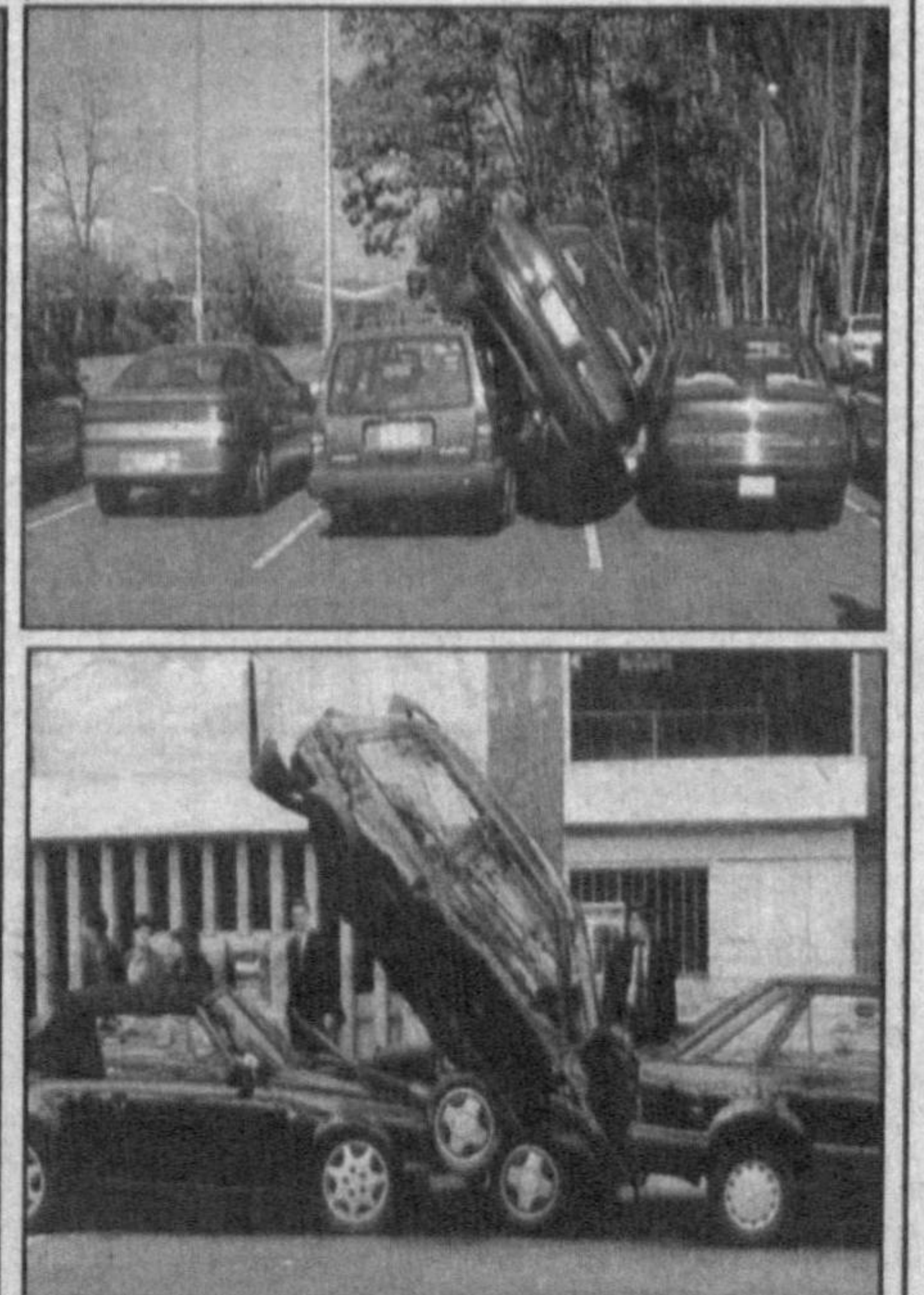

Қовға. Ижодий режаларингизни амалга ошириш имконини берувчи янги гоёлар туғилади. Душанба куни кўзлаган мақсадингизга эришасиз. Чоршанба куни маҳоратингизни намойиш этиб, истеъдод борасида ягона эканлигингизни исботлашга уринманг. Дам олиш кунлари уй юмушлари кўп вақтингизни олади.

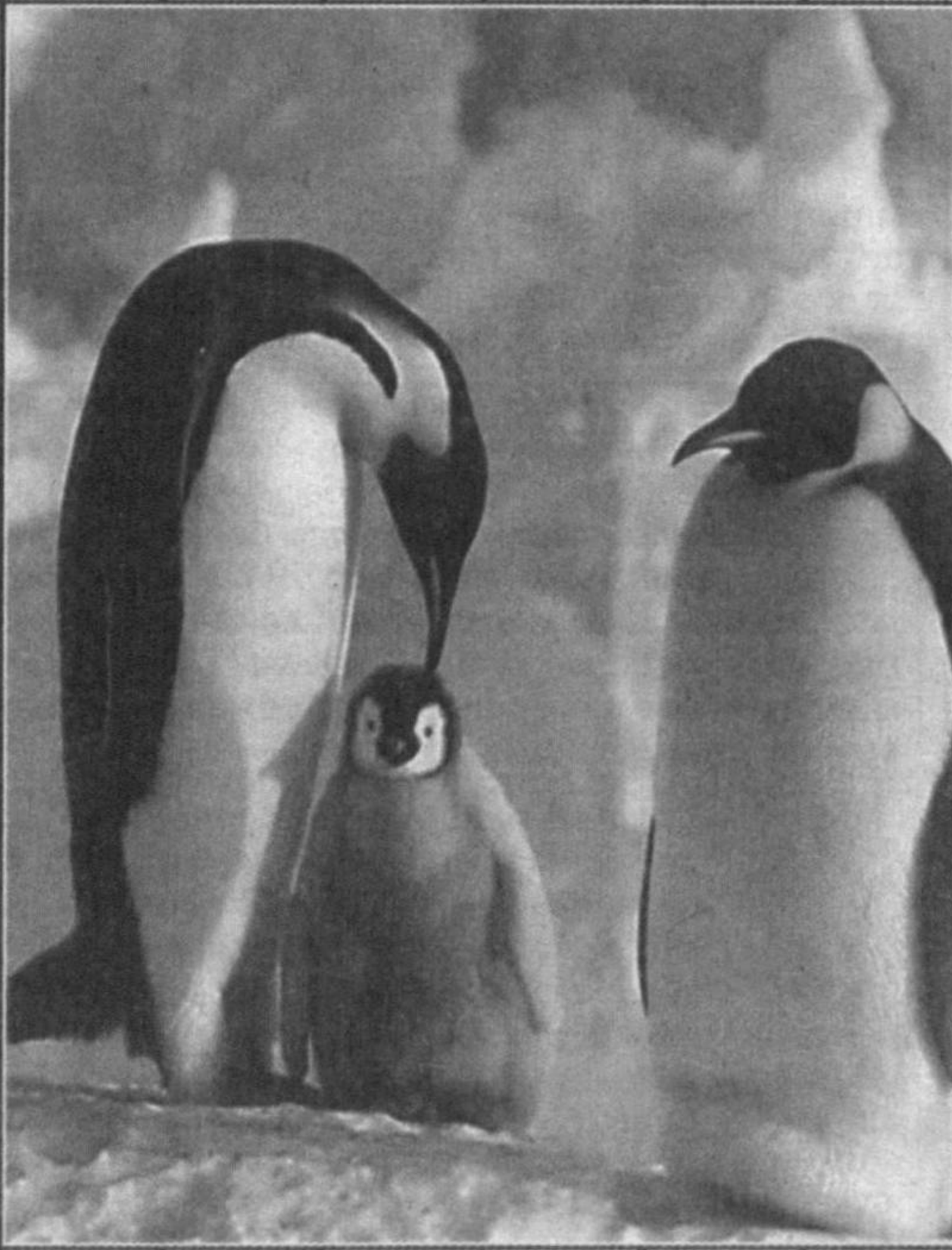

Балиқ. Мазкур ҳафтада дўстларингизни кўмаклашишга жалб этишингизга тўғри келади. Биргаликда гоёларни ҳаётга жорий этишга муваффақ бўласиз. Сешанба куни шерикларингиз билан муносабатлар мураккаблашади. Улар билан низолашиб қолишдан эҳтиёт бўлинг. Пайшанба куни келгуси режаларни белгилаб олишингиз айна вақтидир.

Изоҳга ҳолат йўқ

Машхур ўзбек сохибкори	Ковун нави Кишлоқ хўжалиқ машинаси	Харбий ҳизматчи	Чирчиқ ирмоғи	Она, ойи (шева тилида)	Уст кийимнинг қисми	Падар Шаҳар (Қирғизистон)	Хуқуқшунос олим, академик	Китъа Муболага	Кўшимча изоҳ
			Хиндистондаги шаҳар			«Қилич ва қалқон» фильми режиссёри	Палов Шаҳар (испания)		Арабча ҳарфлардан бирининг номи
Вьетнамдаги дарё	Зарб усул сози	Дарё (Индиана штати)	Моддий ёдгорлик			Фалаба Орол (Маржон денгизи)			
		Италиядаги шаҳар				Буффа турлари Галли оролидаги буффа		Франциядаги шаҳар	Кюсю оролидаги вулқон
Нима ёшда эмас, бошда	Сунъий ясалган сув йўли	Хиндистондаги дарё							Қадимги Рим императори
Отлар подаси									Американча бал ракси
Бўғма илон	Беларус шоири	Порт шаҳар (Япония)	Антибиотик				С.Зуннунова қиссаси		
								Япониядаги порт шаҳар	
	Жанубий Америка ўрмон куши		Ўрта дениздаги орол			Куба пул бирлиги Кифт			
			Йиртқич куш				Инглиз файласуфи	Олма нави Сўз туркуми	
Инглиз тиббиёт шуноси	Эквадор пойтахти		Украин ёзувчиси	Шамол	Эдгар (адиб)	Орол (Франция)			Баҳор ойи
		Лаборатория идиши	Зотдор, чопқир от			Ўз ишининг устаси	Грузиядаги шаҳар	Физик олим	
	АҚШнинг 39-президенти	Австриядаги шаҳар	Куёшдан узоклиги жиҳатидан учинчи сайёра	2 томони қабариқ заррабин	Кимёвий элемент	ГФРдаги дарё	Шаҳар (Кюсю ороли)		
			Тропик мева				Саксофон ихтирочиси	А. Орипов шеъри	
Инерт газ	Тўрт оёқли изкувар		Моҳирлик Шаҳар (Бельгия)	Хитойдаги тоғлик	Уйнинг меҳмонхонаси	Хоразмий Обирлик	Самолёт тури		Франциядаги бурун
			Биринчи ўзбек генерали		Шаҳар (Франция) Замин	Шоти Штат (АҚШ)		Металл чивик	
Номус		Энг оддий транспорт				Инглиз денгизчи сайёҳи		Кулоннинг яллиғланиши	Алифбонинг биринчи ҳарфи
Порт (Франция)			Эрондаги шаҳар				Сена ирмоғи	Рўзгор буюми	
Тергов ҳаракати	Кема нарвони	Япониядаги дарё	Нота Ип ўлчами	Кемирувчиларнинг ошёни		Ранг Меҳнат		Вақт ўлчови	Уч мушкетёрнинг бири
			Рус денгиз сайёҳи, адмирал			Шарм Севгили		Ковун нави	
Хинд кино-актриса	Тус	Қадимий торли соз	Мисра	Отдан баланд, итдан паст	Француз композитори	Юз квадрат метр	Умр узоклиги		
			Тасвирий санъат жанри				Инглиз ихтирочиси	... тўққанга ер тўқади	Ишора Литва пул бирлиги
Музыка асари		Лаҳза				Фалсафий фан	Суюқ овқат тури		Жанубий Европадаги давлат
Немис композитори					Дарё (Испания) Гушт				"Пахтакор" да ўйнаган футболчи
			Нидерланд астрономи			Думли амфибия			

Ҳамидулла АБДУЛЛАЕВ тўзди.

ЎТГАН СОНДА БЕРИЛГАН СКАНВОРДНИНГ ЖАВОБЛАРИ
 ЭНИГА: Шамшод, Тожибоев, Равиш, Салт, Стол, Утлоқ, Довул, Компас, Тароқ, Овул, Энига, Ангар, Метин, Мато, Чама, Елим, Ис, Раққоса, Шаҳодат, Сарв, Тож, Улоқ, Нар, Лото, Ипсен, Инок, Блок, Ит, Дақиқа, Авом, Увол, Шашка, Эт, Янгиер, Аҳён, Лок, Азал, Стандарт, Ота, Рекорд, Пи, Мироб, Шайхзода, Дук, Ана, Сир, Исм, Армон, Рақобат, Эс, Ел, Манеж, Антверлен.
 БУЙИГА: Валломат, Дискотека, Олтин, Ибодат, Ертут, Шарпа, Муссон, Далолат, Қорачиқ, Оқил, Ва, Угам, Масаллик, Нисо, Говрон, Дам, Ре, Ра, Втулка, Кларнет, Важ, Шолча, Иқлимшунослик, Код, Она, Ас, Ҳолва, По, Бор, Интернет, Шифокор, От, Ёв, Сула, Ион, Жабр, Субҳидам, Акрам, Матн, Қандолат, Шиор, Хирмон, Куз, Рад, Дангал, "Даган", Лоа, Ин, Эн, Се, Мақсад, Тембр.
 КАЛИТ СЎЗ: Ҳар бир кун учун ҳақ ва ҳақиқат ҳозир нарса. (Абу Али ибн Сино ҳикмати).

СПОРТ + ФУТБОЛ

Клублар ўртасида ўтказиладиган мусобақалар орасида энг нуфузли ҳисобланган УЕФА чемпионлар лигасининг 1/8 финал баҳслари бўлиб ўтди. Қуръа натижаларидан сўнг мазкур босқич баҳслари ҳеч кимни бекфарқ қолдирмаслиги табиий эди. Ҳафтанинг аксарият қисми "финал олдидан финал" номи билан аталмоқда. 1/8 финалда "Реал"- "Ювентус", "Бавария"- "Арсенал", "Барселона"- "Челси" ёки "Манчестер Юнайтед"- "Милан" жуптиклари тўқнашади, деб ким ўйлабди? Ахир ушбу жамоаларнинг барчаси турнир голиблигига асосий даъвогар ҳисобланиб келишган. Лекин қуръа ўз номи билан қуръа.

ЕВРОПАДА ФУТБОЛ НАФАСИ

Мамлакат кубоги баҳсларидан чиқиб кетган, шунингдек, Испания премьер-лигада "Барса"дан анча орқада қолган "Кироллик клуби" бу йил лоақал бирор-та турнирда голиб чиқиш учун ушбу мусобақаларга жиддий эътибор бераёпти. "Ювентус" сўнгги турларда жамоа етакчиси Павел Недведнинг жароҳати туфайли қимматли очколарни йўқотиб, ҳозирда тўплар нисбати бўйича "Милан"га шохсупани бўшатиб берди. Шу сабабли "ҳаёт-мамонт" жангида "Реал" жамоаси кичик - 1:0 ҳисобда галаба қозонди. Бундай натижа Голландиянинг ПСВ ҳамда ўтган йилги финал иштирокчиси Франциянинг "Монако" жамоалари ўртасидаги баҳсда ҳам қайд этилди. Англиянинг "Ливерпуль" ҳамда "Арсенал" жамоалари Герма-

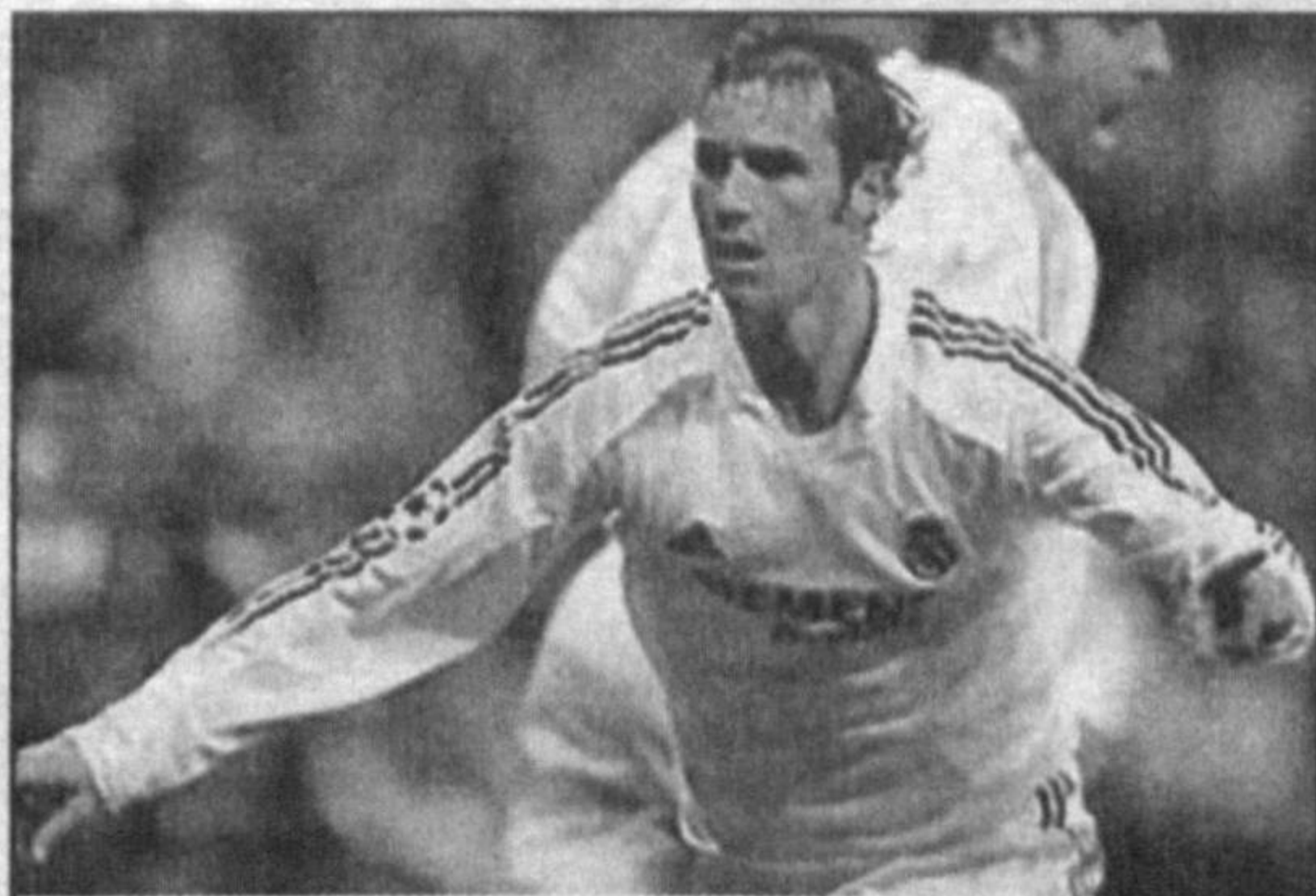
март куни бўлиб ўтади. Баҳсларда мезбонлик қилувчи барча жамоалар - "Ювентус", "Байер", "Монако" ва "Арсенал" камида 2:0 ҳисобда галаба қозонишлари шарт. Акс ҳолда Чемпионлар лигаси баҳсларидан чиқиб кетишади.

Кеча кечаси "Барселона" (Испания)- "Челси" (Англия), "Вердер" (Германия)- "Лион" (Франция), "Манчестер Юнайтед" (Англия)- "Милан" (Италия) ҳамда "Порту" (Португалия)- "Интер" (Италия) жамоалари ўртасида баҳслар ўтказилган. Ушбу ўйинлар натижалари билан газетамизнинг кейинги сонида танишишингиз мумкин.

Ўтган ҳафтада шунингдек, УЕФА кубоги 1/16 финалининг дастлабки учрашувлари бўлиб ўтди. Краснодардаги марказий ўйингоҳда Португалиянинг

"Бенфика" жамоасини қабул қилган Москва-нинг "ЦСКА" жамоаси 2:0 ҳисобда галаба қозонди. МДХ давлатлари орасида фақат москваликларгина галаба нашидасини суришган бўлса, Украинанинг уч гранд клуби - "Динамо", "Шахтёр" ҳамда "Днепр" жамоалари дуранг натижани қайд этишди. "Динамо" ва "Шахтёр" жамоаларидан фарқли равишда "Днепр" дурангга сафарда, Белграднинг "Партизан" жамоаси майдонида

эришди. 2:2 ҳисобда яқунланган баҳсдан сўнг уларда кейинги босқичга чиқиш учун яхши имконият пайдо бўлди. Испаниянинг "Вильярреал" жамоасини қабул қилган Киевнинг "Динамо" жамоаси ўйин давомида тўлиқ устунликка эришган бўлса-да, ҳисоб очилмади - 0:0. "Шахтёр" ва Германиянинг "Шальке-04" жамоалари ўртасидаги баҳс туғашига санокли дақиқалар қолганда "Шахтёр"чилар мағлубиятдан қутулиб қолишди, ҳисоб - 1:1. Қолган ўйин натижалари қуйидагича:

«Реал»га галаба келтирган гол муаллифи Иван Эльгера.

ниянинг "Байер" ҳамда "Бавария" жамоалари билан куч синашишди. Бу йил омади келмаётган Арсен Венгер бошчилигидаги "Арсенал" жамоаси меҳмонда бундеслига пешқадами "Бавария"га 3:1 ҳисобда мағлубиятга учраган бўлса, ўз майдонида "Байер"ни худди шу ҳисоб билан енгган "Ливерпуль" юртдошларининг ўчини олишди. "Ливерпуль"- "Байер" - 3:1. Кўриб турганингиздек, ҳозирча барча учрашувларда мезбонлар галаба қозонишмоқда. Ушбу жамоаларнинг жавоб учрашувлари 9

Херенвен (Голландия) - Ньюкасл (Англия) -	1:2
Олимпиакос (Греция) - Сошо (Франция) -	1:0
Базель (Швейцария) - Лилль (Франция) -	0:0
Алемания (Германия) - АЗ (Голландия) -	0:0
Фенербахче (Туркия) - Сарагоса (Испания) -	0:1
ГАК (Австрия) - Милдсбро (Англия) -	2:2
Парма (Италия) - Штутгарт (Германия) -	0:0
АЯКС (Голландия) - Осер (Франция) -	1:0
Валенсия (Испания) - Стяуа (Руминия) -	2:0
Спортинг (Португалия) - Фейеноорд (Голландия) -	1:0
Панатинаикос (Греция) - Севилья (Испания) -	1:0

ТУРНИР ДАВОМ ЭТМОҚДА

Газетамизнинг олдинги сонларида пойтахтимизда ўтаётган футбол бўйича "Тошкент Халқаро турнири"да иштирок этувчи жамоаларнинг рўйхатини маълум қилган эдик. Бироқ айрим сабабларга кўра, Украина олимпия терма жамоаси ҳамда Грузиянинг "Локомотив" жамоаси баҳсларда иштирок этишмаяпти. Уларнинг

ўрнига Равшан Ҳайдаров бошчилигидаги Ўзбекистон олимпия терма жамоаси ҳамда Фарғонанинг "Нефтчи" жамоаси бош соврин учун кураш олиб боришади. Шу йил 9 март куни Осиё чемпионлар лигаси баҳсларида киришадиган "Нефтчи" учун ушбу мусобақа ҳақиқий тайёргарлик вазифасини ўташи аниқ. Жамоалар икки гуруҳга бўлин-

ган ҳолда баҳсларга киришишди. Биринчи гуруҳда Ўзбекистон олимпия термаси, Тошкентнинг "Пахтакор" ҳамда Арманистон чемпиони "Пюник" жамоалари финал йўлланмаси учун кураш олиб боришса, иккинчи гуруҳда "Нефтчи", Латвиянинг 14 карра чемпиони "Сконто" ҳамда Белорусь ёшлар терма жамоалари ўзаро куч синашадилар.

ЎЗБЕКИСТОН ИККИНЧИ ЎРИНДА

ФИФА терма жамоаларнинг 2005 йил февраль ойидаги рейтингини эълон қилди. Унда шу даврда бўлиб ўтган "ЖЧ-2006" саралаш ҳамда ўртоқлик учрашувлари натижалари ҳисобга олинган. Рейтингда кўра, миллий терма жамоамиз жаҳонда 48-ўринни, Осиё мамлакатлари орасида эса Япония, Эрон, Ж.Корея, С.Арабистони, Иордания ва Ироқ жамоаларидан кейин 7-ўринни, МДХ давлатлари орасида эса Россиядан сўнг иккинчи ўринни эгаллаб турибди.

Ўзбекистон терма жамоаси бош мураббийи Ю.Геде Кувейт ва Ж.Кореяга қарши кечадиган баҳсларга тайёргарлик кўрадиган 25 нафар футболчининг рўйхатини эълон қилди. Унда ханузгача термамиз таркибида ўз дебютини ўтказмаган Владимир Радкевич ва анчадан буён чақирилмаётган Россиянинг "Ростов" жамоаси химоячиси Николай Ширшовлар ҳам бор. Бошқа аксарият футболчилар С.Арабистони билан кечган учрашувга чақирилгани боис, рўйхатда деярли ўзгариш йўқ.

ОФАРИН, МУҲАММАДҚОДИР!

Футбол бўйича терма жамоамиз 2006 йил Германияда бўлиб ўтадиган Жаҳон чемпионати финал қисмида иштирок этиш учун кураш олиб бораётган бир пайтда ҳамюртимиз Муҳаммадқодир Абдуллаев шу йил 15 февраль куни ушбу мамлакатнинг Штутгарт шаҳрида WBO таснифи бўйича қитъалараро чемпионлик камарини химоя қилиш учун рингга чиқди. Ушбу баҳсда Муҳаммадқодир аргентиналик Хуан Альберто Годой устидан ишончли галаба қозониб, илк бор чемпионлик камарини химоя қилди. Энди ҳамюртимизнинг навбатдаги жанги ўз йўналиши бўйича чемпион англиялик Харрисонга қарши чемпионлик камари учун ўтказилиши режалаштирилган.

Саҳифа материалларини Азим МУЗАФФАРХОНОВ тайёрлади.

Sportlotto

1970 йилдан берга lotereyasi

160-ТИРАЖ
23.02.2005

122002 чипта 265407 вариантда
иштирок этди.

ЮТУҚ ЧИҚҚАН РАҚАМЛАР

35 16 9 28 30 20

6 та рақам — йўқ.

5 та рақам — 22 чиптанинг 22 вариантыда тўғри топилган. Уларнинг ҳар бирига 96512 сўмдан берилади.

4 та рақам — 797 чиптанинг 871 вариантыда тўғри кўрсатилган. Уларнинг ҳар бирига 4875 сўмдан берилади.

161-тираж учун

ЖЕК ПОТ 156.977.184 сўм

«Sportlotto» Ўзбекистон-Америка қўшма корхонаси

ҲУҚУҚИЙ

МАСЛАҲАТХОНА

E-mail: urmvd@globalnet.uz Тел.: 54-37-91

ХОДИМНИНГ РОЗИЛИГИ КЕРАК

Меҳнат таътилида бўлган вақтимда корхона раҳбарияти иш ҳажми кўпайиб кетди, деб мени таътилдан чақиртириб олди. Шу тўғрими?

С.Мўминова, шифокор.

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Кодексининг 147-моддасига асосан, меҳнат таътилидан чақириб олиш фақат ходимнинг розилиги билан амалга оширилади. Бунинг учун фойдаланилмай қолган таътил кунлари бошқа пайтда берилиши шарт.

Шуни ҳам ёдда тутиш

лозимки, мазкур кодексда меҳнат таътилининг ўн икки иш кунидан ортиқ бўлган қисми кейинги иш йилига кўчирилиши мумкинлиги кўрсатиб ўтилган. Шу сабабли фойдаланилмай қолган таътил кунлари жорий йилда фойдаланиши шарт бўлган ва кейинги иш йилига кўчи-

рилмайдиган қисмини иш йили тугагунга қадар беришнинг имкони бўлмаса, уни таътилдан чақириб олиш мумкин эмас. Ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларга бериладиган ҳамда ноқулай ва ўзига хос меҳнат шароитида, шунингдек, оғир ва ноқулай табиий иқлим шароитларида ишлаганлик учун белгиланган қўшимча таътиллари кейинги иш йилига ўтказилишига йўл қўйилмаслиги сабабли, ушбу таътиллардан ҳам чақиртириб олишга йўл қўйилмайди.

ИККИ ҲИССА ҲАҚ Тўланади

Дам олиш кунлари хизмат сафарига жўнатилган ходимга бирор турдаги тўлов тўланадими?

Ж.Абдуллаев, Тошкент тумани.

Амадаги меҳнат қонунчилигига мувофиқ, агар ходим хизмат топширигидан келиб чиқиб, дам олиш ёки байрам кунлари хизмат сафарига юборилган бўлса, шу кунлардаги ишлар учун Меҳнат кодексининг 157-моддасида белгиланган тартибда, яъни дам олиш ёки байрам кунларидаги ишлар учун камида икки ҳисса миқдорда ҳақ тўланишини талаб қилишга ҳақли.

ИЖОДИЙ ТАЪТИЛ БЕРИЛАДИМИ?

Ҳозирги кунда илмий асар ёзиш билан машғулман. Ушбу асарни тугатиш учун иш жойимдан ижодий таътилга чиқсам бўладими? Умуман, ижодий таътиллари кимга ва қанча муддатга берилади?

Л.Шоназарова, услубиётчи

Меҳнат кодексининг 285-моддасига мувофиқ, ишлаб чиқариш ёки педагогик фаолиятни илмий иш билан бирга қўшиб олиб бораётган шахсларга номзодлик ёки докторлик диссертацияларини яқунлаш, шунингдек, дарсликлар ва ўқув-услубий қўлланмалар ёзиш учун асосий иш жойидан ижодий таътиллари берилади.

Республика Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 11 мартдаги қарорига мувофиқ, илмий даражаларга даъвогарлар ўз диссертацияларини, шунингдек, дарсликлар ва ўқув-услубий қўлланмаларнинг муаллифлари қўлёзмаларини яқунлашлари учун шарт-шароит яратиш мақсадида, уларнинг ўртача ойлик иш ҳақи ва лавозими сақланган

ҳолда номзодлик диссертациялари ва дарсликлар ёки ўқув-услубий қўлланмаларни яқунлашлари учун муаллифларга уч ойгача, докторлик диссертацияларини яқунлашларига эса олти ойгача ижодий таътил берилиши мумкин. Жамоа келишувлари ёки иш берувчи касаба уюшмаси қўмитаси (ёки ходимларнинг бошқа вакилик органлари) билан келишувга мувофиқ кўрсатилган муддат корхонанинг ўз маблағи ҳисобидан кўпайтирилишига йўл қўйилади.

Агар сиз юқорида санаб ўтилганларнинг бирор тури билан шуғулланаётган бўлсангиз, ишлаб турган корхонангиздан ижодий таътил сўрашга ҳақлисиз.

Азим МУЗАФФАРХОНОВ тайёрлади.

НАВБАТЧИЛИК ҚИСМИ ХАБАРЛАРИ

ТОШ БИЛАН УРИБ ЖАРОҲАТЛАДИ

Тимофей Тарасов пойтахтдаги "Дельта" компьютер клубида ишчи бўлиб ишлайди. Тунги соат 03 дан 30 дақиқа ўтганда икки номаълум шахс биқиниб келиб, унга ташланди. Улардан бири кўлидаги тош билан Тимофейнинг бошига уриб, жароҳат етказди, иккинчиси эса 600.000 сўм пулини тортиб олди. Жабрланувчига тиббий ёрдам кўрсатилди. Бу ҳақда хабар олган ички ишлар ходимлари эса босқинчиларни излашга киришдилар. Кўрилган чоралар натижа-сида Чилонзор туманилик Ч. Вадим ва ишламайдиган В. Русланлар ушбу жиноятни содир этишда гумонланиб, қўлга олинди.

ХОНАДОНДАГИ ОҒУФУРУШЛАР

Гиёҳвандлик моддаларининг ноқонуний айланиши билан шуғулланаётган кимсаларнинг пайини қирқиш ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимларининг доимий эътиборида. Бу бежиз эмас, албатта. Оғуфурушлар ўз қилмишлари билан қанчадан-қанча одамларни захарлашга уринаётгани сир эмас. Хоразм вилояти, Шовот тумани, Гулистон ширкат хўжалигида яшовчи М. Рўзимбой ҳам захри қотил домига тушиб қолганлардан биридир. Бирор фойдали юмуш билан шуғулланмаётган бу шахс таниши, Хива шаҳрилик Р. Мансурнинг уйида, унга 20,13 гр. героинни 500.000 сўмга сотаётган пайтда ички ишлар ходимларининг тузоғига илинди. Хонадондан М. Рўзимбойга тегишли яна 7,48 гр. героин олинди.

ВАГОНЧАДА... ЁНГИН

Ҳозир қиш фасли бўлгани учун кўп ҳолларда ёнгин печкаларнинг носозлиги, газдан ноқонуний йўллар билан фойдаланиш оқибатида келиб чиқаётгани сир эмас. Аммо бунга баъзан сигарет ҳам сабаб бўлаётганини билгач ҳайрон қоласан, киши. Асака тумани Асака ширкат хўжалиги худудида турган вагончада ана шундай ҳолат юз берди. Шу вагончада яшаб турган пенсионер Ўқтамжон Ашуров сигарет чекиб ётганда кўзи илиниб, ухлаб қолди. Оқибатда кўрпа-тўшаклар ёниб, қария куйиш жароҳати олди. Аянчлиси, у касалхонага олиб келинганда оламдан ўтди.

ЙИГИРМАНЧИ ЧАҚИРИМДАГИ Тўқнашув

Йўлларни назорат қилиш чоралари кўри-лаётганига қарамай ҳамон йўл-транспорт ҳодисалари содир бўлмоқда. Баъзан ўлим билан боғлиқлари ҳам учраётгани ачинарлидир. Қашқадарёлик Р. Тўлқин "ГАЗ-3110" русумли автомашинасида йўлга чиқанида кўзланган манзилга омон-эсон етиб олай, деб ният қилган бўлса ажаб эмас. Аммо унинг автомобили "Самарқанд-Қарши" йўлининг йигирманчи чақиримида қаршисидан келаётган, Х. Виталий бошқарувидаги "ЗИЛ-441510" русумли автомашина билан тўқнашиб кетди. Натижада "ГАЗ-3110" ҳайдовчиси ва йўловчи Ж. Мансурлар воқеа жойида ҳалок бўлишди. Аёлнинг фарзандлари Жаҳонгир ва Акмаллар эса тан жароҳати олиб, касалхонага ётқизилди. Бу бир фалокат-да, дерсиз. Аммо ана шу фалокатга кўп ҳолларда одамларнинг ўзлари сабабчи бўлишаётгани кўз юмиб бўлмас далилдир.

ЎРОҚ ВА ЖОҲИЛ ЭР

Жиззах вилояти Пахтакор туманилик Санобар Бозорова деҳқон бозорида ўроқ билан арқонни кесаётганида йиқилиб тушиб ўроқ қорнига кириб кетган, деган гумон билан шифохонага келтирилган эди. Аёл кўп қон йўқотиши натижасида оламдан ўтганди. Ички ишлар ходимларининг текширувлари эса бошқа хулоса чиқаришга олиб келди. Хўш, қандай хулоса экан, деб сўрарсиз. Аёлга ушбу жароҳатни умр йўлдоши, ишламайдиган Б. Хайит ўзаро низо оқибатида етказгани маълум бўлди. Жоҳил эр ушланди.

ҲАЁТНИНГ ОҚ ВА ҚОРА ЧИЗГИЛАРИ

ТИНИБ-ТИНЧИМАС САРДОР

Инсон учун ўз орзуларининг ушалишидан ортиқ бахт бўлмаса керак. Муҳиддин болалигиданок “катта бўлсам ички ишлар ходими бўламан” дея орзу қиларди. Мақтабда ўқиб юрган кезларида “Ким бўлмоқчисан?” мавзудаги иншоларга ҳеч иккиланмай “ички ишлар идорасида хизмат қиламан”, деб ёзарди. Ватан олдидаги йигитлик бурчини ўташ давомида унинг орзуси қатъий қарорга айланди.

Мана, ўн йилга яқинлашиб қолдики, Муҳиддин Ёдгоров ички ишлар идораларида хизмат қилаётир. Оддий сафдорликдан иш бошлаган Муҳиддин ҳозир лейтенант. У вилоят ИИБ ҳузуридаги кўриқлаш бошқармаси Қарши шаҳар алоҳида милиция батальони взвод сардори. Взводдаги 30 нафардан ортиқ ходимнинг барчаси сардорнинг ишонган қанотлари. Улар хизмат қилаётган масканларда бирор марта ноҳўя ҳолат содир бўлишига йўл қўйилмади. Банк маъмурияти ҳамда кўриқлов хизмати раҳбариятининг ҳамкорликда ишлаб чиққан буйруғига асосан, мижозларнинг банкка кириб-чиқишлари махсус рухсатнома асосида йўлга қўйилган.

Бундан ташқари, взвод сардори ҳар куни эрталаб ходимлар

билан йўриқнома олиб боради. Якка тартибда тушунтириш ишлари ўтказилади. Махсус воситалардан тўғри фойдаланиш бўйича амалий кўрсатмалар беради. Ўз тажрибаларини ходимлар билан ўртоқлашади.

М. Ёдгоров ҳар бир ходимнинг оилавий шароити, яшаш тарзи билан яқиндан таниш. Зарурат туғилганда имкон қадар уларга ёрдам беришга интилади. Агар лозим бўлса, батальон раҳбарияти ҳамкорлигида масалага ечим топади.

Киши ўз ишига ишонч билан ёндошсагина бошқалар ҳурмати қозонади. Жамоаси учун жонкуяр, тиниб-тинчимас лейтенант Муҳиддин Ёдгоров ҳам ижобий хислатлари билан сафдошлари орасида алоҳида эътибор топган.

Соҳибжамол АМИНОВА.

ҲАВАС

Кумкўрғон тумани ИИБ тезкор вакили, майор Рўзи Жумаевнинг ички ишлар идораларида хизмат қилаётганига 25 йил бўлди. У дастлаб Жаркўрғон тумани ИИБда иш бошлаганди. Профилактика, жиноят қидирув ва тергов соҳасида ишлаган Р. Жумаев хизмат вазифасига садокат билан ёндашиб, ҳурмат қозонди. Милиция ўрта ва олий мактабларини битириб, жиноятчиликка қарши кураш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ва содир этилган жиноятларни ўз вақтида очишда фаоллик кўрсатди. Шунга яраша лавозими ҳам, унвони ҳам, касбдошлари орасида обрўси ҳам ошди.

У эришган муваффақиятларида устози, марҳум милиция подполковниги Т. Маматқуловнинг хизмати катта бўлганини фахрланиб гапирди.

Майор Рўзи Жумаев оддий оиланинг фарзанди. Отаси Тўра ота кўп йиллар пахта даласида сувчи, тракторчи ва автосаройларда қоровул бўлиб ишлаган. Онаси Зайнаб момо фарзандлари тарбияси билан шуғулланиб, улар ўқимишли, одобли бўлиб камол топишларини орзу қиларди.

Рўзибой ички ишлар идорасига ишга кириб, ота-онасининг орзуларини рўёбга чиқарди. Ҳозир кўплаб шогирдлари унинг иш тажрибаларини ўрганишмоқда.

Рўзи Жумаевнинг укалари Ҳасан ва Ҳусан ҳам акаларининг ортидан боришди. Ҳозирда Ҳасан Кумкўрғон тумани ИИБ ҲООБ профилактика инспектори, лейтенант. Ҳусан эса Термиз шаҳар ИИБ ҳузуридаги кўриқлаш бўлинмаси ходими. Улар хизмат қилишаётганга ҳам ўн йилдан ошди. Оиладаги яна икки ўғил – Шерзод ва Ботир ички ишлар соҳасида хизмат қилиш ниятидалар.

Суратда: (чапдан) Ҳасан, Ҳусан ва Рўзи Жумаевлар хизматлари қандай кечиб-тангани борасида доимо маслаҳатлашиб турадилар.

ХУСУМАТ

Ичкилик ҳали ҳеч кимга обрў, бахт келтирган эмас. У бор жойда ҳаловат бўлмайди. Яқингинада ота боладан, ака укадан яширинча ароқ ичиб, сигарет тутатиб келишган бўлса, бугунги кунда улар ёнма-ён ичиб-чекиб ўтиришганини кўриш мумкин. Ҳатто ўз фарзандларини ароқ, сигарет олиб келиш учун дўконга юбораётган ота-оналар ҳам йўқ эмас.

Дамир иккинчи гуруҳ ногирони бўлиб нафақага чиқди-ю, феъли айниди. Ичкиликка берилди. Кенжа укаси Давлатни аста-секин ўзига ўргатиб, ҳамтовоқ қилиб олди. Нафақаси кўлига тегиши билан Давлат дўкондан бери келмасди. Ичиб олгач эса “менинг пулимга еб-ичдинг” дея укасига миннат қилавериб, нақ жонидан тўйдирарди. Бети чидамаган ука кўлига пул тушганда шишага кўшиб газак кўтариб келишга одатланди. Муштипар онанинг аҳвол шундай давом этаверса, икки ўғлидан айрилиб қолишини сезиб, қилган саъй-ҳаракатлари, панд-насихатлари чивин чаққанчалик таъсир кўрсатмади, уларга. Она янги фарзанд кўрган қизиникида яшашга мажбур бўлди. Ўғилларининг феълени, ўзаро келишмаслигини билгач, катта неварасини хабар олгани тез-тез жўнатиб турди.

Жияни Асилбек келганда Дамир супада донг қотиб ухлаётганди. Унинг кўрс, жиззакилигини билган жиян чордоққа чиқиб каптарларни кузата бошлади. Давлат қайтгач, анча суҳбатлашишди.

– Бувингнинг кўнглини хотиржам қил. Биздан ҳадеб ташвишланавермасин, салом айт, – дея у жиянини бекатгача кузатиб қўйди.

– Кимдир келдими? – сўради Дамир ёзилган дастурхонга ишора қилиб.

– Ҳа, Асилбек келувди.

Бир кориндан талашиб тушганига қарамай, Дамир негандир укасини ёқтирмасди. Арзимаган нарсага шовкин-сурон кўтарар, ҳамиша уни камситгани камситган эди. Давлат акасининг майдагап, сиркаси сув кўтармаслигини касаллик-

ка йўйиб, эътибор бермасликка ҳаракат қилар, шунга қарамай муносабатлари тобора тараққийлаётганди.

Дамир ўзидан кўнгли сўрамаган жиянини бир ёмон кўрса, ўзини онасига меҳрибон қилиб кўрсатмоқчи бўлган “ақлли” укасини ўн чандон ёмон кўриб кетди.

Аламига Давлатни ароққа югуртирди. Мастлик баҳонасида гина-хусуматини юзага чиқарди. Ука ўзини босиқ тутган сари у қуюшқондан чиқарди. Унинг нияти бузуклигини билган Давлат:

– Сиз билан уришмоқчи эмасман. Мен бир кўчани айланиб келай, зора ўзингизни босиб олсангиз, – дея ўрнидан тураётиб, беҳосдан акасини туртиб юборди. Бундан ёмон хаёлга борган Дамир пичокни олди-да укасига ташланди. Қонига беланган Давлатни кўрпачага ўраб қўйди. Нима қилишни билмай боши қотди. Сири очилишига ақли етиб, маҳалла оқсоқоли Пирмат отанинг эшигини тақиллатди.

– Укам мастликда ўзини-ўзи пичоклаб қўйди, – деди у гудраниб.

– Ҳозир “Тез ёрдам”ни чақираман-у етиб бораман, – деди Пирмат ота шошилиб.

Дамир айбини қанчалик яширишга уринмасин, аранг омон қолган укаси акасини химоя қилмасин, Чирчиқ шаҳар ИИБ тергов бўлими терговчиси, катта лейтенант А. Раззоқов, ЖК ва УЖКҚБ катта тезкор вакили, майор М. Мирахметов ва профилактика инспектори, лейтенант А. Эрматовлар воқеани тўлиқ тиклашга муваффақ бўлишди.

Муҳаббат ИБРАГИМОВА.

2005 ЙИЛ — СИҲАТ-САЛОМАТЛИК ЙИЛИ

ЯНА БОШ ОҒРИҒИ ҲАҚИДА

Бош оғриғи (мигрень) суяк суриши (авлоддан авлодга ўтиши) ёки орттирилиши мумкин. Ҳатто болалар ҳам баъзан бош оғриғидан шикоят қилишади. Касаллик одатда 9 фоиз ҳолатда 30 ёшлардан бошланади.

Агар болада бош оғриғи кузатилса, уни ўртача ҳароратли (ёзда салқин), қоронғи хонага ётқизиб, пешонасига нам латта босса бўлади. Шифокор тавсия этган дори-дармонларни вақтни ўтказмасдан бериш керак. Акс ҳолда — бош оғриғи кучайиб кетса, улар қор қилмайди.

Хасталик оддийгина кун тартибига риоя қилмаслигининг аломати бўлиши ҳам мумкин. Боланинг вақтида овқатланиши, ухлашига эътибор беринг. У узок вақт мультфильмлар кўрса, компьютер ўйнаса ҳам боши оғрийди. Энг яхши даво — тоза ҳаво. Майли, коньки учсин, велосипедда айлансин, копток ўйнасин, фақат телевизордан нарироқ бўлсин.

Баъзиларнинг боши об-ҳавога қараб, уйқусизликдан қийналиб, асабийлашганда оғрийди. Бунга асабийлашиш сабаб бўлса, асабингиз

Кимнинг ҳеч бўлмаса бир марта боши оғримаган дейсиз. Бу ёқимсиз ҳолат, хасталик. Шунинг учун ҳам киши ўзига ёқмаган ташвишни "бош оғриқ" деб атайди. Йўқ жойдан муаммо чиқарганларни "Бошимни оғритма", "Бошимни қотирма" деб қийиди. Бош оғришининг сабаблари турлича. Қуйида уларнинг айримлари ҳақида тўхталамиз.

ва ўт пуфагингизга эътиборни қаратинг. Уйқусизликка эса овқат ҳазм қилиш тизими фаолиятининг бузилиши ҳам сабаб бўлиши мумкин.

Бош оғриғини кўпчилик ўйлаганидек, анальгетиклар (масалан, аксар одамлар яхши кўрадиган аспирин) эмас, спазмолитиклар ва қон томирларини кенгайтирувчи воситалар тезроқ қолдиради. Аммо уларнинг аксари куч-

ли дори-дармонлар ҳисобланади. Шунинг учун бу борада албатта шифокор билан маслаҳатлашинг. Гормонал препаратлар қабул қилишга ҳам шошманг. Акс ҳолда қош қўяман деб кўз чиқариб қўйишингиз ҳеч гап эмас.

Айримларнинг боши оғриши олдида бесабаб кайфияти бузилади, йўқ жойдан хавотир пайдо бўлади, киши инжиқлашади. Баъзиларнинг

кўзи хиралашиши, нутқи, диққати бузилиши мумкин. Бошингиз оғришини билсангиз, олдиндан дори ичганингиз самаралироқ. Ҳаммага бир хил маслаҳат бериб бўлмайди. Кимгадир клизма ёрдам беради. Биров тоза ҳавода ором олади. Ҳар ҳолда радио, телевизор, магнитофонларни ўчириб, ним қоронғи хонада ўтирсангиз, нафи тегиши шубҳасиз. Би-

ровга иссиқ чой ёқар, кимгадир совуқ сув дегандай. Аммо қаҳва ичмаганингиз маъқул.

Мигренга чалинганларга ичиш, чекиш тавсия этилмайди. Энг муҳими, хотиржам, осойишта ҳаёт кечириш керак. Шифокор тавсиясига, кун тартибига қатъий риоя қилинг. Шунда хасталиқдан бутунлай халос бўлишингиз ҳеч гап эмас.

Фойдали Маслаҳатлар

Ноутбук, яъни кўчма компьютер эркалик кувватига салбий таъсир этар экан. Аниқроғи уни тиззага қўйиб (кўпчилик шундай қилади) ишлаш зарарли. Натижада уруғ хужайраларининг ривожланиши кескин секинлашади. Шунинг учун миникомпьютерда ишлашингизга тўғри келса, ҳамиша уни стол устига қўйиб ишлатинг.

Ўт пуфагини олдиригандан кейин қуйидагилар тақиқланади:

- оғир юк кўтариш;
- кам ҳаракат қилиш, узок вақт букчайиб ўтириш;
- бокс, каратэ каби спорт турлари билан шуғулланиш;
- газли, кимёвий ичимликлар (кока-кола, фанта, спрайт каби)ни меъеридан ортиқ ичиш;
- жигарни тозалаш муолажалари ўтказиш;
- спиртли ичимлик ичиб, ёғли егуликлар билан газак қилиш;
- меъеридан ортиқ овқат ейиш, оч қолиш;
- шифокор маслаҳати (руҳсати)сиз кучли сафро ҳайдовчи дорилар ичиш;
- кундалик таомномани кескин ўзгартириш.

Алопеция (соч тўкилиши) — ёқимсиз, аммо оғриқсиз касаллик. У авлоддан авлодга ўтиши, ёшга боғлиқ бўлиши мумкин. Агар ҳар икки ҳолат ҳам бўлмаса, дерматолог ёки эндокринологга мурожаат қилинг. Соч дармон-дорилар етишмаслиги, қаттиқ асабийлашиш, сиқилиш ёки бошқа бирор касаллик таъсирида ҳам тўкилиши эҳтимоли бор.

Асабийлашиш натижасида тахикардия хуружи бошланса, унга осонгина, оддий усулда чек қўйиш мумкин. Бунинг учун бир бўлак тез эрийдиган оқ қанд оласиз. Уни 3-5 сония коньякка ботириб, сўнг тилингиз тагига қўйиб шимийсиз. Кейин 10-15 дақиқа ором олинг. Қарабсизки, ахволингиз яхшиланади. Фақат бу муолажани ишхонада қўлламаган маъқул...

БЕШ ДАҚИҚАЛИ... БАДАНТАРБИЯ

Фан-техника тараққий топгани сайин кун бўйи ўтириб ишловчилар сони ҳам ортиб бормоқда. Алоқачи-операторлар, компьютерчилар, банк ходимлари... Хуллас бундай касб эгаларини яна узок санаш мумкин.

Киши узок пайт ўтириб ишлаганида бутун аъзои бадани тошдай қотадигандек туюлади. Аммо ҳамманинг ҳам шарт-та туриб, спорт залига бориб жисмоний машқлар қилишга вақти, имкони бўлавермайди. Хўш, нима қилиш керак? Қуйида ишхонанинг ўзида бажариш мумкин бўлган оддий бадантарбия машқларини тавсия этамиз. Уларни бажарсангиз, мушакларингиз таранглашиб, тетиклашингиз шубҳасиз.

Машқлар янаям фойдали бўлсин десаңгиз, уларни бажаришга киришишдан олдин хонани шамоллатинг, ярим стакан илиқ сув (чай) ичинг. Аммо овқатланиш ярамайди. Овқатлангандан сўнг камида бир соатдан кейингина машқ бажариш мумкин.

Демак, бошладик!

● **Ўрнингиздан туринг. Оёқларни елка кенглигида қўйинг. Қўлларингизни бошингиз узра кўтариб, бармоқларингизни чалиштириб, кафтларингизни бир-бирига маҳкам босинг. Шу кўйи ичингизда 20 гача сананг. Сўнг бўшашинг. Машқни ўн марта такрорланг.**

● **Елкаларни кериб, тўғри туринг. Ўнг қўлингизни мушт қилиб бурнингизга теккизинг. Бошингизни беш марта ўнг томонга, беш марта чап томонга буринг.**

● **Девордан бир метрлар узокда туринг. Қўлларни елка баландлигида**

кўтариб, кафтингиз билан деворга суянинг. Қўлларни ва елкаларни тўғри тутинг, эгилманг. Энди деворни куч билан итаринг. Шу кўйи ўнгача сананг. Машқни 12 марта такрорланг.

● **Энди шу кўйи, фақат икки қўл бармоқларини бир-бирига қаратиб, тирсакни хиёл букиб машқни такрорланг.**

● **Энди деворга яқинлашиб, унга билакларни параллел ҳолда қўйинг. Деворга суяниб, уни итаринг. Шу кўйи 10 гача сананг. Машқни 15-20 марта такрорланг.**

● **Деворга орқа ўгириб қапшинг. Қўлларингиз, елкаларингиз деворга тегиб турсин. Деворни бутун гавдангиз билан итаринг. Шу кўйи ўнгача сананг. Машқни 15 марта такрорланг.**

● **Энди деворга ўгирилиб, машқни 15 марта такрорланг.**

● **Девордан узокроқ туринг. Сўнг унга тирмашиб чиқаётган альпинистдек ҳаракат қилиб, яқинлашинг. Қўлларингиз энг тепага кўтарилганда машқ тугайди. Бу машқни 10 марта такрорланг.**

● **Қаддингизни рост тутинг. Бошингизни беш марта олдинга, беш марта орқага энгаштиринг.**

● **Қаддингизни ростланг, оёқларни елка кенглигида қўйинг. Қўлларни тўғри тутиб, тепага кўтаринг. Чуқур нафас олиб, товонингизни ердан узмасдан бутун гавдангиз билан юқорига интилинг. Шу ҳолатда туриб 15-30 гача сананг. Сўнг чуқур нафас чиқариб, то бармоқларингиз ерга теккунича олдинга эгилинг. Машқни уч беш марта такрорланг.**

МУХАББАТНИНГ ТИЛСИЗ ГУВОҲЛАРИ.
Абу КЕНЖАЕВ олган сурат-лавҳа.

Турфа олам

ЎСИМТАМИ ЁКИ ?..

Тула шаҳрилик Игорь Аршинниковнинг қўлида бундан етти йил аввал кичкина сўгалга ўхшаган ўсма пайдо бўлган эди. Орадан бир йил ўтиб у катталаша бошлади.

– Шифокорлар қўл силташиб, ўздан-ўзи йўқ бўлади, дейишганди. Йўқ бўлмаяпти. Аксинча, катталашиб кетяпти. Ҳозир қадоққа ўхшаб юзаси қаттиқлашган – ҳайрон бўлиб ҳикоя қилади у.

Яқинда Игорь Витальевич ўсма ичидан аллақандай ўткир нимадир чиқаётганини пайқайди. Пинцет билан тортса, катталиги апельсин уруғидек келадиган нарса чиқди.

Аршинников уни укасининг олдига олиб борди. Микроскопда қараб кўришса, жисмининг юзи ғадир-будир экан. У худди металл ёки сополдан ясалгандек қаттиқ, ранги қоп-қора эди. Кейинроқ-орадан икки кун ўтиб, малла ранг тусга кирди.

– Бу тикан эмас, – дейди Игорь. – Акс ҳолда ҳеч бўлмаса этим тирналганини пайқардим.

– Балки, ўзга сайёраликлар акамнинг териси остига зонд ўрнатиб кетишгандир, – кутилмаган фикрни ўртага ташлади уфология билан қизиқувчи Евгений. –

Кейин унинг танаси орқали ахборот қабул қилиб олишгандир.

Игорь танидаги бегона жисмдан ҳалос бўлгач, даҳшатли тушлар кўрмай қўйгани, елкасининг оғриши тўхтаганини тасдиқлади. Аммо энди... кўкрагида худди ўшанақа ўсма пайдо бўлгани уни қаттиқ хавотирга солиб қўйди.

Яна бир нарса кўкракдан ўсиб чиқяпти.

Қафтадаги галати ўсимтанинг узунлиги 5 миллиметрдан ошмайди.

Апельсин уруғидек келадиган ўта қаттиқ жисм бир неча йиллардан бери бармоқда эди.

Назм
ИЛИНЖ

Кеч кузда пойимга тўкилса хазон,
Узун тунлар кўз ёш тўкканда осмон,
Фанимлар қалбимга солса-да, гумон,
Севгилим, умид-ла мен сени кутдим.

Оппоқ қорлар кўмди ишончларимни,
Ҳайдадим қалбимдан қувончларимни.
Қайғу маҳв этганда севинчларимни,
Қайғулар ортидан мен сени кутдим.

Орзуларга кафан бўлганда армон,
Забонсиз юрагим чекканда фиғон.
Вужудим босса-да, сўнги пушаймон,
Хаёлга боғланиб мен сени кутдим.

Қайтмаслигинг ортга бўлса-да, равшан,
Айрилиқ қалбимга солса-да, нишон,
Алданган эканим билсам-да, ишон,
Севгилим, зор йиғлаб мен сени кутдим.

Кўзимни адоғсиз йўлларга тикиб,
Хаёлнинг энг аччиқ тубига чўкиб,
Севинччи, қувонччи, бахтни унутиб,
Мен ҳамон яшарман келишинг кутиб.

Юлдуз ҲАКИМОВА,
оддий аскар.

ЭЪЛОН

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигига пайвандловчилар ва сантехниклар ишга қабул қилинади.

Мурожаат учун телефонлар:
54-84-28; 139-79-41.

Ғарбий нарса						Бўсаға	Хушбуй ашё		
	Ов қуроли	Водий-дағи доғон йўли	Кўҳна транспорт					Миллат	
			Айра асбоб					Товар хуж-жати	
Серб	Дарахт-зор		Қадимий пойтахт					Шон	
			Тансиқ таом					Инсон	
Вилоят мар-кази	Дераза	Умр улчовчи	Душман	Турар жой	Суя йули			Нота	
			Сув (то-жикча)		Жуфт рақам				
Аъзо			Мақом					Вьет-нам дарёси	
	Кури-лиш ашёси	Хохлиш	Жаво-хир			Назмий асар			
Харакатчан	Ҳайт	Хул мева	Жиззах вилояти тумани			Саҳифа			
			Украин адаби	Эркак исми					Йил даври
		Тармоқ				Қалб			
			Жануб тумани	Цирк майдони					
	Хав		Малак	Лойиҳа	Ахборот олиш воси-таси	Меъ-морий ёдгор-лик	Олим дара-жаси		
			Слай-роқи куш						

ЎТГАН СОНДА БЕРИЛГАН СКАНВОРДНИНГ ЖАВОБЛАРИ:
ЭНИГА: Олов. Шимпанзе. От. Шарқ. Шар. Ли. Маориф. "Ошин". Адан. Бу. Рақам. Чакки. Оре. Азимов. Нил. Исён. Эл. Сув. Сен. Матрап. Кўрфаз. Тола. Криптон. Парад.
БҲЙИГА: Автомобилсозлик. Ёлқин. "Шашмақом". Мушоира. Зол. "Етиш". Арк. Кирза. Велосипед. Рад. Су. Олакўл. Орнамент. "Нефтчи". Ўлат. Фармонов. Он. Ор. Асп. Рур.
Фозилжон ОРИПОВ тузди.

ЎЗБЕКISTON RESPUBLIKASI IIV BIRLASHGAN TAHRIRIYATI
MANZILIMIZ: 700029, Toshkent, Yunus Rajabiy ko'chasi, 1

Bosh muharrir Shuhrat MURODOV
Bosh muharrir o'rinbosari **Erkin SATTOROV**
Mas'ul kotib **Rahmatilla BERDIYEV**
Navbatchi **Qobiljon SHOKIROV**
Sahifalovchi **Zokir BOLTAYEV**

TELEFONLAR:
Bosh muharrir o'rinbosari 54-37-91.
Kotibiyat 139-73-88.
Muxbirlar 59-27-15.
139-77-23.
Buxgalter 139-75-37.
Faks 132-05-51.
E-mail: urmvd@globalnet.uz

Tahririyat hisob raqami 20210000700447980001, MFO 00421.
"Ipak yo'li" aksiyadorlik investitsiyaviy tijorat bankining Mirzo Ulug'bek bo'limi.
GAZETA O'ZBEKISTON MATBUOT VA AXBOROT AGENTLIGIDA 2003 YIL 24 NOYABRDA 007 RAQAM BILAN RO'XYATGA OLINGAN
Buyurtma J-001021. Hajmi — 6 bosma taboq.
Bosilish — ofset usulida. 53114 nusxada chop etildi.

- Ko'chirib bosishda «Postda» dan olinganligini ko'rsatish shart
- Muallifning mulohazasi tahririyat fikriga mos tushmasligi mumkin. Maqolada keltirilgan misollar, raqamlar, ma'lumotlarning aniqligi uchun mualliflar javobgardirlar.
- Qo'lyozmalar tahlil qilinmaydi va qaytarilmaydi.

Obuna raqamlari:
Yalqa tartibda — 180
Tashkilotlar uchun — 366
Gazeta haftaning payshanba kunlari chiqadi.
Bosishga topshirish vaqti — 21.00.
Bosishga topshirildi — 21.00.
«O'zbekiston» nashriyot-matbaa ijodiy uyi bosmaxonasida chop etildi.
Korxonamanzili: Alisher Navoiy ko'chasi 30-uy.
N — Internet va xorijiy matbuot vositalari asosida tayyorlandi.